

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01264002 5

Lesbonax (Rhetorician)
Lesbonactis sophistae
quae supersunt

PA
4225
L47
1906
c.1
ROBA

Lesbonactis
Lesbonactis

LESBONACTIS SOPHISTAE

QUAE SUPERSUNT

AD FIDEM LIBRORUM MANUSCRIPTORUM EDITA
ET COMMENTARIIS INSTRUCTA.

DISSERTATIO INAUGURALIS

Q. JAM AD SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES AB AMPLISSIMO

PHILOSOPHORUM ORDINE

ACADEMIAE WILHELMAE ARGENTINENSIS

RITE IMPETRANDOS

SCRIPSIT

FREDERICUS KIEHR

THEODONEVILLANUS.

ARGENTORATI

TYPIS EXPRESSIT M. DUMONT-SCHAUBERG

MCMVI.

FA
4225
L47
1906

Von der philosophischen Fakultät genehmigt
am 1. August 1905.

BRUNONI KEIL

RICARDO REITZENSTEIN

PIETATIS

ERGO.

§ 1.

De Lesbonaectis libris manuscriptis et editionibus.

Lesbonaectis sophistae cuiusdam declamationes traditae sunt in numero parvorum oratorum Atticorum, de quorum codicibus egerunt Victor Jernstedt in editione Antiphontis (Petropoli 1880) et eius vestigia premens Fridericus Blass, cum eiusdem orationes iterum ederet.

Atque haec est Jernstedtii de cognatione librorum eorumque pretio sententia. Optimus codex est A (Crippsianus Burnei. 95 Mus. Brit.), membranaceus, forma folii minoris, saeculi ut videtur XIII. Correctus est duabus manibus aetatis diversae, quarum prior fuit ipsius librarii, recentior est correctoris, qui pallido flavoque atramento est usus; neque vero omnibus locis manus correctrices atramenti colore distingui possunt.

Ad hunc codicem prope accedit B (Laurentianus plut. IV cod. 11), chartaceus XV saeculi, nigro atramento scriptus; derivatus est ex A et "hoc exstante non magni pretii". Ex B fluxit L (Marcianus app. class. VIII 6), membranaceus XV saeculi; "hoc codice vel eius apographo tam emendate scripto, ut codex ipse sibimet vix sit similior", Aldus usus est ad constituendam suam oratorum editionem. Ex eodem libro L exscriptus est M (Burnei. 96 Mus. Brit.), chartaceus saeculi XV exeuntis, ut videtur. Ex M denique quintus liber Z (Vratislaviensis Magdalenaeus 1069), chartaceus saeculi XV, derivatus est.¹⁾

Hanc Jernstedtii sententiam multi viri docti amplexi sunt novisque argumentis fulcire studuerunt, quorum princeps facile Fridericus Blass l. c. Quibus viris doctis ita assentior, ut A²BLZM et inter se artiore affinitate coniunctos esse et a scriptura A¹ recedere censeam. In aestimandis vero quattuor illis libris ad aliam sententiam me pervenisse libere profiteor, quod quidem ad Lesbonaectem pertineat. Cum enim ad verba Lesbonaectis constituenda

¹⁾ Librorum ABLZ lectiones a Bekkero publici iuris factae sunt in editione oratorum Atticorum anni 1824; M a Dobsonio anno 1828 in editione eorundem oratorum adhibitus est.

primum photographiam codicis A, dein collationes B et L¹⁾ et codicem Z²⁾, denique notas, quas Dobsonius de codice M addidit, adhibuissem, ilico perspexi codices A² et B contra M et Z stare idque locis fere quadraginta, ex quibus hosce adferre satis habeo:

A ² et B		M et Z	
I	3 νὺν δὲ τίς	τίς δὲ τίς (τοὺς δὲ τίς Z)	
II	2 εἶναι	om.	
II	3 ἀμύνετε	ἀμύνασθε	
II	7 καί	εἰς	
II	15 τὰ ἐναντία	τὰ μὲν ἐναντία	
III	6 προγόνους	πολεμίους	
III	10 τῆς ὑμετέρας εἰς Μαραθῶνα	ἐπὶ Μαραθῶνα.	

Deinde L deprehendi vicies fere cum A²B et toties cum MZ congruentem; medium igitur fere locum tenet inter has duas classes.

Atque L non ex A²B derivatum esse his imprimis locis perspicitur:

I	3 νὺν δὲ τίς A ² B	τίς τὲ τίς L
II	3 ἀμύνετε A ² B	ἀμύνατε L
II	15 τὰ ἐναντία A ² B	τὰ μὲν ἐναντία L
II	20 καθ' ὅσον A ² B	καθ' ὄν L
III	10 βοηθῶν A ² B	βοηθεῖν L:

neque L ex ZM exscriptum esse hae lectiones demonstrant:

I	2 δὴ L	om. ZM
II	1 ἐν — ἐκτὶν L	om. ZM
II	2 εἶναι L	om. ZM
II	19 μνήμα L falso	μνήμην ZM recte.

Sed ne putes ZM ex L derivatos esse, velim haec conferas:

I	4 εἰς L	πρός ZM
II	3 ἀμύνατε L	ἀμύνασθε ZM
III	6 προγόνους L	πολεμίους ZM.

¹⁾ Has collationes viro doctissimo Ricardo Laqueur debeo, cui hoc quoque loco maximas gratias ago.

²⁾ Librum Vratislaviensem ut ipse Argentorati conferrem, egregia liberalitate virorum, qui bibliothecae Vratislaviensi praesunt, factum est. Hoc moneo quaternionem septimum decimum (17), quo maior pars Lesbonactis continetur bibliopegi incuria ita disturbatum esse, ut folium tertium quarti locum, quartum tertii locum teneat. Ita enim se excipiunt

folia	a	b	d	c	γ	δ	β	α
	129	130	132	131	134	133	135	136.

Iam videamus, quae intercedat ratio inter A² et B. A¹ II 3 habet falso ἀνδρῶν, A² correxit ἀνίων, cum B et ceteri rursus praebeant ἀνδρῶν: sequitur B ex A post correctionem factam exscribi non potuisse. Sed quoniam B ceteris omnibus locis cum A² congruit¹⁾, qui tandem fieri potuit, ut illam unam correcturam eamque speciosissimam non reciperet? Quod si est, virorum doctorum sententia illa cecidit B ex A² transcriptum esse. Quid, quod hoc loco tam strenue munere suo corrector functus est, ut prioris scriptionis A vestigia nulla exstent, sed e sola rasurae forma et ambitu coniecturam de pristina scripturae condicione facere liceat? neque facile nisi accurate collatis aliis locis, quibus eadem litterae δρ coniunctae exstent, elementa fere funditus erasa agnoveris. Tunc eum tibi finges medii aevi librarium B, qui, cum ceteris locis purum putum A² textum recepisset, hac una in voce tantam diligentiam tantamque scrutandi subtilitatem adhiberet, ut litteras evanidas erueret? Legit, quod ex A post strenuam correctoris operam nullo modo potuit expiscari, in exemplo suo ἀνδρῶν fideliterque depinxit. Sequitur librum B non magis ex A² descriptum esse quam ex A¹, id quod omnes una voce concedunt. Quod si ita est, concludere necesse est B ex gemello libri A² fluxisse.

Neque vero hoc unum sententiae nostrae argumentum. B nullis interpositis spatiis vel divisionis signis ita a fine orationis II. ad initium orationis III. transit: κατὰ γέγονεν τοῦ αὐτοῦ τῶν αὐτῶν καὶ τὰ ἱερὰ κτλ., ut titulus inter verba vel ut verba oratoris legatur. Quod quomodo fieri potuerit, facile intellegitur comparatis titulis primae et alterius orationis, quales in A feruntur. Quo in libro declamationis Gorgianae “Palamedis” extrema verba oratione Lesbonactis prima excipiuntur ita, ut, quod spatii ultimae lineae vacuum relictum est, id accurate repleatur titulo Lesbonactis declamationis; et cum tenui tantummodo puncto τιμωρησάμενοι, quae ultima Gorgianae est vox, a titulo Λεσβώνακτος κτλ. sit separata, specimen continuae litteraturae scriptio induit. Eadem fere est res in confinio or. I. et II. Lesbonactis, ubi spatium post ultimum verbum ἐξημαρτήκατιν titulo προτρεπτικὸς τοῦ αὐτοῦ repletur ita, ut versus plenus rotundusque fiat. Nemo negabit tali titulorum collocatione facile librarium male sedulum eo adduci potuisse, ut tituli verba verba oratoris esse putaret. Hanc igitur in partem, si librarius libri B in titulo orationis III. perscribendo

¹⁾ Id iam Arnoldus Hug vidit (in comment. de arte critica in Antiphontis orationibus facitanda, Turici 1872).

peccavit, concludere coacti sumus eum in exemplo suo, quod descripsit, illam tituli adornationem invenisse, qua in errorem adduceretur. Quid vero in A? In hoc tertia oratio sola est, cuius inscriptio tam accurate a verbis oratoris separata est, ut librarius quamvis dormitans falli non potuerit. Ita enim locus in A dispositus est:

-μνήσκω δὲ ὑμᾶς, ὅτι καὶ τὰ ἱερὰ ὑμῖν καλὰ γέγονεν.

~ ~ ἔτι τοῦ αὐτοῦ ~ ~ ~ ~ περὶ τῶν αὐτῶν ~ ~

Quod inde factum esse quivis concedet, dico B ex A descriptum non esse, idem ex ipsis tituli verbis colligitur. Desunt enim in B duae voces ἔτι (τοῦ αὐτοῦ) et περὶ (τῶν αὐτῶν), quae dilucidis elementis, nullis adhibitis compendiis, in A leguntur; quae cur librarius B transierit, si quidem A exemplo usus est, nulla potest excogitari causa; neque enim ad socordiam scribae B recurrere tibi licet: diligenter enim attenteque officium suum ceteroquin praestitit. —

Restat, ut quaeram, quomodo Z et M inter se cohaereant. Qua in re Blassio assentiri non possumus, qui dicat Z ex M derivatum esse. Qui enim tum factum esse dices, ut Z II 20 εὖποις praebeat, M autem εὖρης? An vero putemus Z, qui III 3 ἐκεῖθαι exhibet, simplici eaque recta M lectione ἐκεῖθι sprete coniecisse falsum ἐκεῖθαι et tum quasi variam lectionem superscripsisse rectum ἐκεῖθι e M? Tertium nostrae sententiae adiumentum est III 14, ubi in M recte exstat ἡγήται, in Z autem falso ἡγείται. Alii multi loci idem demonstrant, sed minoris sunt momenti, ut II 3 εὐφρανοῦντας falso M εὐφρανοῦμεν recte Z; II 6 ἃ πάχει γεγήρακεν M γεγήρακεν ἃ πάχει Z; I 3 ἔτυχον superscripto ἔφυγον M ἔφυγον Z. At etiam contrarium his locis intellegitur, M non ex Z descriptum esse. Fluxerunt igitur Z et M e codicibus duobus gemellis.

Haec de codicibus, quatenus ad Lesbonactem pertinent: videamus nunc editiones.

Lesbonactis declamationes primum editae sunt a. MDXIII Venetiis ab Aldo et Andrea, socero illius, in altera parte voluminis quod inscribitur: "Orationes horum rhetorum: Aeschinis Lysiae Alcidas Antisthenis Demadis | Andocidis Isaei Dinarchi Antiphontis Lyeurgi Gorgiae Lesbonactis Herodis item Aeschinis vita Lysiae vita". Fluxit autem haec editio e codice Marciano L, quem supra commemoravi. Quae insecutae sunt editiones novis

libris manuscriptis in altera oratorum parte non adhibitis nihil fere ad emendanda oratoris nostri verba contulerunt; quare quidquid novi praebent, ingenio et sagacitati editorum debetur. Quarum in numero est editio Henrici Stephani (a. 1575), qui Lesbonactis declamationum nonnullos locos mendis liberavit: plurimos vero J. J. Reiskius, quo erat ingenii acumine quaque cognitione Graecae linguae, editione oratorum Atticorum anni MDCCLXXIII tom. VIII partim restituit, partim mendis laborare docuit. Sequebatur editio Νεοφύτου Λούκα (MDCCLXXII ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας), qua mihi uti non licuit.

Anno MDCCCXX J. Comr. Orellius Lesbonactis quae supersunt non iam cum ceteris oratoribus coniuncta, sed seorsim edita “Graece et Latine recognovit, annotationes G. Canteri H. Stephani J. J. Reiskii Fr. Jacobsii aliorumque et suas notitiam literariam et indicem verborum adiecit”; collegit igitur studia omnia, quae ad id tempus a viris doctis in Lesbonactem collata erant.

Sed hae editiones omnes, cum, ut supra diximus, nullo codice praeter Marcianum niterentur, de medio sunt pulsi Immanuelis Bekkeri opera, qui anno MDCCCXXIV oratores Atticos edidit, usus non modo prioribus editionibus, sed codicibus fere omnibus eisque optimis qui exstant. Illius apparatus critici copiam usque ad nostram aetatem non inventus est, qui augeret.

Nam ex illo tempore separatim Lesbonactis declamationes editae non sunt neque ii, qui oratores Atticos ediderunt, ut Dobsonius (a. MDCCCXXVIII Londini) et Carolus Mueller (Parisiis 1846/47), licet Lesbonactem in collectiones suas receperint, tamen verba eius, qualia Bekkerus constituerat, intacta fere reliquerunt, nisi quod Dobsonus in eo laudandus, quod codicem Burneianum (M) adseivit atque Dobrei adnotationes publici iuris fecit. Post hos orator editorum manus expertus non est atque fere neglectus iacet. Unus enim vir doctus, nisi sunt quorum opera me fugerunt, Carolus Scheibe in Lesbonactem in “Zeitschrift für die Alterthumswissenschaft 1845 p. 210/11” coniecturas protulit duas.

§ 2.

De declamationum argumentis.

Prima declamatio non integra ad nostram pervenit memoriam. Etenim cum secundum propositionem, quae est διδάξων περί τε τοῦ παρόντος ὑμῶν πολέμου καὶ τῶν ἐν ὑμῶν αἰὲ λέγειν

εἰωθότων ὡς χρὴ τούτων ἕκαστα πράττειν. duas expectes partes, unam de bello quod instat, alteram de insidiis vel pravitate oratorum, qui in rostra ascendere solent, una prior eis quae traduntur verbis continetur, ut posteriorem illam intercidisse appareat. Fingit autem sophista oratorem quendam Atheniensem, qui paulo post Plataeas anno 427 a Thebanis deletas (cf. § 4: νῦν δὲ τὸ τελευταῖον Πλαταιεῖς ἀναστάτους πεποιήκασιν) cives suos hortatur, ut Plataeenses ulciscantur et Thebanis idem supplicium, quo illi hos affecerint, inferant.

Atque prooemio audientium εὐνοία ita agitur, ut ceteri oratores aut non optimum civibus aut contra rem publicam Atheniensium e Thebanorum re suasisse arguantur atque cives, quod suae ipsorum saluti parum provideant, increpentur. Sequitur propositio illa, quam modo attulimus, quam excipit argumentatio, qua bellum Thebanis ab Atheniensibus inferendum esse exponere studet: iustum (δίκαιον) enim esse: ac primum illos (anno 506) Athenienses bello esse persecutos (§ 3), deinde (anno 479) contra Athenienses pugnasse ad Plataeas, denique — priorum temporum res paucis significantur — sempiternos atque infestos fuisse Atheniensium inimicos (§ 4): nunc vero gravissimo facinore priora quasi cumulassem, cum eis ipsis diebus Plataeas diruissent (§ 4). Eas esse causas, cur illis bellum sit inferendum.

Altera declamatio, quae inscribitur Προτρεπτικός sc. λόγος, est specimen orationis hortatoriae, quam imperator apud milites ante proelium initum habet, ut fortiter pugnent. Hanc nullis indicibus rerum vel temporis sophista instruxit, quibus concludi possit, quo tempore vel apud quem exercitum habitam esse orationem ille finxerit. Agitur autem tota argumentatione τὸ συμφέρον.

Imperator, postquam prooemio exposuit et adesse hostes et omnia esse parata ad pugnam faustaque et ipsa auspicia, milites adhortatur, animum ad ea, quae dicturus sit, advertant, ut quod vere iis sit utile cognoscant (§ 1): tripertitam quandam instituit argumentationem. Priore enim loco docet in victoria plurima inesse commoda: hac sola liberam eos et urbem servare posse et terram (§ 2) et templa deorum atque sacra et ludos (§ 3), quorum omnium bonorum, utrum retineant necne, discrimen esse positum in eo proelio (§ 4). Praeterea victoria parta tuituros libertatem parentum et proximorum, qua privatos illos turpissimam atque miserrimam servitutem esse servituros; de hac enim re hoc proelio decertari (§ 5—7). Neque omnino ullum esse bonum, quin pugna

eaque felici vel defenderetur vel pareretur; immo victoribus cum externa bona dari (nempe pacem atque certam rerum possessionem), tum bona animi parari, quae sint iustitia sapientia virtus (§ 9—12). Altero vero loco docet pugnare ipsum esse bonum (§ 13—17). Nam cum et corpus et arma ad aggrediendum facta sint, salutem constare in fortiter pugnando; quam fugiendo petere esse perniciem atque mortem; fortiter igitur pugnare per se ipsum esse salutem. Denique per exordium monet turpem vitam manere eos, qui ignominiose e proelio confugissent, decorum autem esse pro patria victoriam ab hostibus reportare. Atque victoribus eorumque liberis omnia bona contingere; quare fortiter pugnent et bona illa expetant (§ 18—20).

Tertia declamatio ut altera Προτροπικός inscribitur, quam sophista fingit a. 413 habitam esse ab oratore quodam Atheniensi, qui civium suorum animos ante pugnam contra Lacedaemonios subeundam confirmare studet. Anno enim 413 Lacedaemonii servos Atheniensium ad arma vocaverunt contra dominos (δουλώοντες μετὰ τῶν ὑμετέρων δούλων § 6) et Atticam vastaverunt Decelea occupata (§ 7 νῦν οὗτοι . . . δημοῖ τε τὴν ὑμετέραν καὶ ἐλευθεροῦσι τοὺς ὑμετέρους δούλους).

Prooemio monet orator, ut milites, qui fortiter dimicare parati sint, bonis sint animis, recordentur facta nomenque et ipsorum et maiorum et inimicorum (§ 1—3). Atque in ipsa oratione sic argumentatus est: Primum ut fortiter pugnent, postulare maiorum dignitatem. Illos enim, cum neque ab aliis terra sua essent expulsi neque alios expulissent, duo tulisse maxima καυχήματ' ἀρετῆς, fortitudinis et iustitiae, Lacedaemonios autem alios expulisse et ipsos esse expulsos. Has igitur esse maiorum laudes (§ 4). Patrum autem virtutum primam esse fortitudinem; in bello enim Persico eos Graeciam liberavisse (§ 5) et paulo post Lacedaemoniis in tertio bello Messenio opem tulisse (§ 6); unde quanta istorum esset impietas, intellegi, qui non modo gratias non egissent, sed et Athenienses opprimere conarentur (§ 7), qui essent αὐτόχθονες, et Atheniensium terram vastarent et servos liberarent. Quod scelus deos ita esse ulturos, ut Atheniensibus victoriam darent, qui pro parentibus et liberis et terra, quam hereditate acceperant, et deis maiorum bellum iustum gererent (§ 8—9). Atque recordationem virtutum, quibus patres praeter Lacedaemonios flourissent, civibus animum addere debere imprimis, ut ipsi essent fortissimi, iterum repeterent memoria prae-

clara illorum facta, qui sua virtute freti, deserti a Graecis, cum Persis ad Marathonem victrici proelio certassent, qui ad Plataeas, qui ad Artemisium superiores discessissent, ut ad id tempus Graecorum libertatis auctores praedicarentur, qui tamquam praemium, quod illis certaminibus essent consecuti, posteris suis reliquissent imperium terra marique longe lateque propagatum (§ 10—12). Quare (peroratio) ipsi essent bonis animis et memores illorum bonorum, quibus in summa libertate essent usi; pro illa fortiter dimicarent: victuros deis adiuvantibus (§ 13—14).

Reliquum est, ut quae inter tres orationes intercedat ratio breviter explicem. Atque oratio I. ut et argumento et librorum testimoniis ita arte oratoria ab orat. II. et III. differt; nam hiatum, quem in his non fugit, anxie evitat in illa (cf. p. 14). Attamen iudicis incauti foret hoc uno argumento nisum alii oratori I. alii II. et III. declamationem adscribere. Diversa enim dicendi genera sophistae exercebant, ut artem ostenderent. — Orat. II. et III. editores in unam contraxerunt, libros deteriores L Z secuti. Bekkerus libros A et B protraxit, qui separandas illas esse docuerunt. Revera utraque declamatio suo est praedita prooemio; tum, ut supra est dictum, in priore protreptico ad nullum neque factum neque tempus alluditur, cum in altero, quae res et quo tempore agatur, explanetur. Perspecto denique utriusque argumento invenies in tertia declamatione oratorem, cum cives sint parati pugnare, id solum agere, ut illorum animum augeat, in altera autem in dubio relinqui, pugnare velint milites necne; in priore dux milites adhortatur, in posteriore orator apud cives contionari videtur.

§ 3.

De sophistae arte ac genere dicendi.

Initium igitur capiam a recensendo declamationum Ἑλληνικῶν atque primum enumerabo, quae Atticorum dictionis sunt habenda.

A. De declamationum Ἑλληνικῶν.

I. quae Attica sunt habenda.

α) in formarum usu

γῆρα II 5 Sch.¹⁾ IV 16; — ἐπιδων II 7 Sch. I 196; — ναοῖς II 3 Sch. I 226; — Πλαταιᾶν III 11 Sch. IV 585; — Πλα-

¹⁾ Schmid. Der Atticismus 1887—1897.

ταιεῖς I 4 Sch. IV 587; — καλλίους II 11 Sch. IV 581; cf. contra πλέονα II 4; πλείον II 15; sed πλέον III 13; Sch. II 143; — οὐνεκα II 9 cf. Kühner-Blass I 251; Kaibel ad Soph. Electr. p. 164 adn.; — ἀποδιδόσιν III 7; Sch. IV 589; — γίγνομαι saepius γινώσκω saepius Sch. IV 579; — ἡττημένος II 15; φυλάττων II 15 Sch. III 18; — θαρρεῖν III 10 et 13 Sch. IV 12.

β) in syntaxi

αα) *nominum* :

- 1) res abstractae neutro genere adiectivi notantur (Sch. IV 608) ut τὸ δίκαιον saepius, τὸ ἐλεύθερον II 11: τὸ μαχόμενον II 14: τὰ ἡμαρτημένα I 2: etc.
- 2) casus accusativus usurpatur, ut indicetur, per quod spatium aliqua res pertineat Sch. IV 50, adnot. 29: III 12: πεπήγασι πλοῦν πολλῶν ἡμερῶν ἀπὸ . . .

ββ) *pronominum* :

- 1) οὗτος pronomine res modo commemorata repetitur: Sch. IV 611: II 9: ἐν τῷ νικᾶν τοὺς πολεμίους· τοῦτο ἀρετὴν κύμ-
πασαν συλλαβὸν ἔχει.
II 9: δοκεῖ εἶναι εἰρήνην ἀγαθόν: αὕτη . . . δοκεῖ εἶναι
κτῆσις ἀγαθόν: τοῦτο . . .
II 11: τὸ νικᾶν μαχόμενον, τοῦτο . . .
II 13: ὅσα τὰ . . . ταῦτα . . .
- 2) τοιοῦτος . . . ὅς Sch. I 137: II 6 et 7.
- 3) ὅς pro ὅς usurpatur Sch. IV 611: II 13: πολλὰ
εἰρηκῶς . . . ὅσα . . . ὅσα δὲ τὰ . . . ταῦτα . . .
- 4) pronomem relativum casui primariae notionis assi-
milatur Sch. IV 611: I 1 περὶ ὧν παρεληλύθασι . . .
II 15: ἐναντία οἷς βούλεται; II 19: ἢ ὑπὲρ ὧν χρή . . .
- 5) genitivus partitivus cum adiectivis vel pronominibus
coniungitur Sch. IV 609: I 1: τούτων ἕκαστα; II 5:
ὧν οἱ μὲν — οἱ δὲ: III 11: εἰς τόδε ἡμέρας.
- 6) τίς iuxta negationes ponitur Sch. IV 72 et 623: II 10:
τούτων τινὰ μὴ . . .
- 7) εἴ τις pro ὅστις Sch. IV 611 et 72: II 11; II 15;
II 17.
- 8) σφέτερος αὐτῶν Atticorum proprium esse docet Meister-
hans³, Gramm. der attischen Inschr. p. 153, 3: III 4,
9, 10.

γγ) *verborum* :

- 1) infinitivus addito articulo substantive effertur Sch. IV 618: τὸ ἀναχωρεῖν II 15, 17: τὸ διαφθείρεσθαι II 13: τὸ δοῦλον εἶναι II 11: τὸ ἐξελαθῆναι III 4: τὸ ἐξελάσαι III 4: τὸ θαρρεῖν III 10: τὸ μάχεσθαι saepius: τὸ μένειν καὶ χωρεῖν II 17: τὸ νικᾶν saepius: τὸ εὖζεσθαι II 13: τὸ φιλοψυχεῖν II 17: τὸ φρονεῖν II 6.
- 2) infinitivus articulo praeposito ad finem indicandum ponitur: Sch. IV 609: II 14: τοῦ μὴ τιτρώσκεσθαι . . . τοῦ ἀμύνεσθαι.
- 3) infinitivus finali vi praeditus, ut possit mente ὤτε (ὤς) suppleri Sch. IV 618: II 2: κατέλιπον οὐκ ἀπολέσαι ἀλλὰ cῶσαι: II 14: τὰ ὅπλα εὖρηται . . . προβεβῆσθαι: II 9: γίγνεται διαθέσθαι: II 17: παρεσκεύασται φεύγειν (at cf. III 3 παρεσκεύασται ὅπως).
- 4) participium perfecti pro adiectivo adhibetur Sch. IV 617: II 4: ὁ παρεστηκὼς ἀγών.
- 5) participiis verborum vis explicatur et augetur Sch. IV 619: II 9: συλλαβὸν ἔχει: III 11: ἐνίκων μαχόμενοι et ἐνίκησαν ναυμαχοῦντες.
- 6) ἐπιδάν recte cum coniunctivo coniungitur: III 14: Sch. IV 620.
- 7) ἄν duplicatur Sch. IV 619: I 2.

δδ) *praepositionum*: Sch. IV 625:

- ἀντί quater usurpatur II 6, 7, 19: III 7.
- ἀπὸ praepositione separatio quaedam exprimitur III 4: ἐξελάθητε ἀπὸ τῆς σφετέρας: III 9: ὁρμώμενοι ἀπὸ . . . : idem III 8: III 12: πλοῦν πολλῶν ἡμερῶν ἀπὸ . . . : grammatica ratio eadem, sententia diversa fere inest in verbis τὰ δ' ἀπὸ τῶν θεῶν II 1: cf. Kühner-Gerth II 1 p. 457: τὰ δ' ἀπὸ τινος complectitur omnia, quae sunt in quodam et ab eo exeunt, verba, sensus, facta.
- διὰ c. gen. temporis I 2: διὰ παντὸς χρόνου et I 4: διὰ παντὸς τοῦ χρόνου.
- ἐν cum verbo εἶναι componitur praedicati loco II 11: ἐν τιμῇ εἶναι.
- κύν (Sch. IV 630) adhibetur III 7, sed μετὰ eadem vi I 4 et saepius.
- ἐνεκα III 7 = διὰ c. acc. Sch. IV 627.

Ceterae praepositiones, quae inveniuntur apud Lesbionactem, εἰς ἐκ ἐπὶ κατὰ μετὰ περὶ παρὰ πρὸς ὑπὸ ὑπὲρ a communi Atticorum scriptorum usu neque veterum neque recentium abhorrent.

εε) *articuli*: iam supra vidimus infinitivos et adiectiva articulo praeposito substantivorum vim sumere; sed etiam vocabulorum complexio quaelibet articulo praeposito pro substantivo usurpatur, ut τὰ δ' ἀπὸ θεῶν II 1 vel τὰ τῶν πολεμίων II 9: εἰς τοῦπιςθεν etc.: Sch. IV 612.

γ) de enuntiationum structura:

αα) verbi ἔστιν ellipsis invenitur II 19; verbi εἰσὶν II 16 et 19; Sch. IV 106 et 631; vocis χώρα (cf. Demosth. ed. Rhodantz indic. sub χώρα) III 7 et 9; vocis νοῦς in illo προσέχειν (sc. τὸν νοῦν) II 1.

ββ) *σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος* saepius invenitur:

I 4: διὰ παντὸς χρόνου τοτὲ μὲν . . . ἄλλοτε δὲ . . .

II 5: ἃ κατελείπομεν (sc. ὁ μὲν) . . . ὁ δὲ . . . κτλ.

II 6: ἄθλιοι οἱ πατέρες, στερηθέντες μὲν . . . στερηθέντες δὲ . . . ἀντὶ δὲ κτλ.

II 11: οἱ αὐτοὶ . . . οἱ τε . . . οἱ τε

III 3: ὑμῖν καὶ ἐνὶ ἐκάστῳ καὶ πᾶσιν;

III 5: ὑποχωρήσαντες καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα;

III 10: πολλὰς μυριάδας ἀνθρώπων (sc. τοὺς μὲν) ἐξέβαλον, τοὺς δὲ . . .: contrarium autem

III 13: ἃ παροξύνει . . . ἃ τε ἀθύρματα . . . ὦν.

γγ) altera persona singularis pro τις usurpatur Sch. IV 632:

II 20 εὖροιο et III 2 εὔροιο.

δ) de particulis.

καίτοι (pro καίπερ) cum participio coniungitur I 2 καίτοι καθεστῶτες κτλ. Sch. IV 620.

ἀλλὰ δὴ III 2: Sch. IV 547.

αὖ Sch. IV 548: II 7.

γὲ Sch. IV 549: II 11, III 2, 6.

δὲ deest post μὲν III 4; in sententia altera ponitur hypotheseos

II 11: Sch. IV 550; pro ἀλλὰ sententiam negativam sequitur

III 9: Sch. IV 549.

δὴ particula vis pronominis relativi augetur Sch. IV 551: ὅσα

δὴ ἀνθρώπινα II 14.

ἔπειτα sine δὲ ponitur post πρῶτον μὲν Sch. IV 554: II 13, 16.

καὶ interrogationem auget Sch. IV 555: II 9.

οὐκ οὖν Sch. IV 559: III 2.

τὲ—τὲ saepe inveniuntur Sch. IV 559.

ὥς causam inducit Sch. IV 566: III 10.

Aliae particulae, quae Atticae sint dicta, non exstant. De coniunctionibus et particulis dixi plura in ea parte. quae est de transeundi generibus Lesbinae.

II. quae ex posteriorum scriptorum dictione sumpta sunt:

α) in formarum usu:

φονέας III 8 Sch. IV 581: — οὐδαμῶν ionice est dictum III 4.

β) in syntaxi

αα) articuli:

Cum de articulo aut addito aut omisso dico, singulas declamationes separatim tractandas esse puto. Atque ut incipiam de articulo nominibus propriis addito, in prima quidem declamatione non ponitur, in altera nomen proprium non invenitur, in tertia denique nomina gentium excepto nomine Atheniensium cum articulo coniunguntur, item nomina terrarum: sed nomina locorum modo sine articulo modo cum articulo leguntur: ut ἐκ τῆς Σαλαμῖνος III 5 et πρὸ Σαλαμῖνος III 11: nomina vero deorum articulo carent, ut ἐστία, ἀπάτη, τύχη. Cetera autem substantiva secundum Atticorum usum in prima declamatione vel carent articulo vel ornantur (at cf. I 4: διὰ παντός χρόνου et I 2: διὰ παντός τοῦ χρόνου), in ceteris duabus nomina, quae aetatem indicant, carent recte articulo ut II 5: γῆρας et ibidem νεότητι; III 13 ἡλικίας; praeterea articulus deest in enumerationibus, ut II 6: πόλεως καὶ χώρας καὶ ἱερῶν. II 3, II 16, III 13 etc., et apud nonnulla vocabula, quae res abstractas significant aut quae philosophorum sunt propria (Sch. IV 65) ut ζῆλος τιμὴ κάλλος εὐεΐδεια εὐγένεια δικαιοσύνη ἀνδρεία δικαιοσύνη etc.: gradus superlativus partim articulo caret, partim eo praeditus est, ut etiam iuxta legantur ἀντὶ γὰρ τῶν καλλίστων καὶ ἐντιμωτάτων γάμων εἰς αἰσχρίτους καὶ ἀτιμωτάτους κτλ., II 7: etc. Iam apparet scriptorem, quod in eiusmodi declamationes, quae sunt λόγων πολιτικῶν, severiora artis dicendi praecepta caderent, in prima declamatione Atticorum usum in articulo ponendo multo diligentius servavisse quam

in ceteris. Quae exempla ne nimis dispergerentur. in hunc locum omnia contuli.

ββ) verbi

1) activum pro medio ponitur Sch. IV 619: II 5 et 6
ἀμύνειν; II 19 τιμωροῦντας;

2) tempora miscentur Sch. IV 619:

II 6 κτερηθέντες cum καθιστάμενοι coniungitur; III 11:
ἐνίκησαν—ἐνίκων—ἐνίκησαν. Sed perfectum pro aoristo
perperam non adhibetur.

γ) in particularum usu:

τὲ — καὶ unico quo inveniuntur primae declamationis loco
separata sunt I 1: in reliquis totiens paene separantur quo-
tiens iuxta ponuntur. Separantur enim II 1, 4 (bis) 7; III 7,
13: iuxta ponuntur II 5, 13: III 9 (bis) 13. Sch. IV 564.

δ) de verborum suppellectile:

verborum usum summa cum diligentia recensui; inveni longe
plurima Attica esse: satis igitur habeo hic reponere:

αα) vocabula novicia:

ἀντιγηροτροφῆσαι II 10, solus

ἐξευπορίζω¹⁾ II 3, solus

εὐείδεια II 7, nam Cornut. 15 p. 20, 9 L nunc εὐήδειαν
editur

δυσεείδεια²⁾ II 7

κακοεργασία III 7, quod finxit verbo εὐεργεσία oppositum:

ἀντιστάτης³⁾ II 15;

παρασπόνδως III 7: alterum exemplum πα[ρας]πόνδως

I. v. Perg. n. 224, 22 (= Dittenberger IO. n. 323, 22)

ββ) vocabula vetera novis significationibus induta

ὑπεκφέρω (sustinere) II 7

γγ) vocabula poetica:

ἀθύρματα III 13: Sch. IV 676

αἰςχος II 7: Sch. I 251

εὐκλεία II 18: Sch. IV 299

καύχημα III 4: Sch. II 199

¹⁾ cf. Lobeck ad Phrynich. p. 596; prob. Dind. in Steph. Thes. s. v.
ἐξευπορίζειν.

²⁾ Diog. Laert. 2, 33.

³⁾ Aeschyl. Sept. 518, in versu supposito; Plut. Mor. 1084 B; ἀντι-
στάτης ὁ ἀνθεκτικῶς ἐν μάχῃ Etym. Magn. p. 111, 41; invenitur quoque
p. 625, 26 et 81, 33.

πρόσωπος II 6: Sch. IV 673

δδ) vocabulum ex Ionum lingua accitum:

οὐδαμῶν III 4 pro οὐδενῶν

Quae cum ita sint, alius diiudicet, num recte Schmidius l. c. IV p. 680 dicat Lesbonactis declamationes verbis poeticis paene carere: invenimus quinque in tam parvo spatio. Atque ut hoc quoque adiungam, errat idem, cum dicit l. c. II p. 9 nostrum Thucydidis genus dicendi imitari: quod ego quidem viderim, noster sic ut Polemo nullum auctorem certum imitatus est, sed undique, quae ad propositum idonea esse videbantur, ex scriptoribus Atticis comportavit et quasi conglutinavit, nisi quod in prima declamatione Isocratis Πλατῆικός illius animo imprimis obversatus esse videtur.

ε) in enuntiationum structura:

anacoluthum (Sch. IV 632) invenitur II 5 et 15.

B. de verborum compositione:

I. de hiatu.

Fuga hiatus quae dicitur declamatio l. a ceteris duabus magnopere differt. Nam cum in prima quinque vocalium collisiones exstent, quae elisione (§ 1 δὲ ὁρῶν; § 4 δὲ αὐτοί; δὲ αἰ; μετὰ ἡμῶν) vel apocope (§ 3 κύμμαχοι ἐκείνω), quae iam in libris legitur, tolluntur, copia earum in reliquis poscere videtur, ut ratio earum amplius explicetur.

Atque e magno numero secernendae sunt vocalium collisiones

1) eae, quae hiatus veri neque haberi possunt neque habiti sunt: sunt eae, quarum altera vocalis tollitur:

α) elisione: eliduntur

α: ἀλλὰ II 3, III 1 et 3; κατὰ II 1, 3, 20; παρὰ II 18.

III 3, 13; εἵνεκα II 1, οὔνεκα II 9; ἐπίλοιπα II 1; ὅσα 2:

περόντα 3; πλείστα 3; τοιαῦτα 7; ὑπάρχοντα 9; etc.:

επεύδοντα III 2; ἀξίωμα 3; μέγα 3; βοήθει(α) ἥξιν 10:

ε: δὲ; τὲ; γὰρ (II 11); ὥστε II 14; βούληθε 14; etc.; ἔστε

III 2; ἔσεσθε 3; ἐξηλάθητε 4; etc.:

ο: ἀπὸ II 1; III 8, 9; ὑπὸ II 2, 10; III 4; τοῦτο II 9;

ἡγωνίσαντο οἱ III 12;

ι: ἐπὶ II 7; III 5, 7, 11;

αι diphthongus:

- α) inf. praes. pass. vel med.: II 6, 9, 13, 16 bis, inf. aor. med.: II 4; inf. aor. pass.: III 4;
- β) infin. praes. activ.: εἶναι II 2, 9, III 1;
- γ) tertiae personae pass. vel med.
vel praes.: III 10 φέρεται; III 9 ἔρχονται;
vel fut.: II 8 ἔσται; III 2 ἔσονται;
vel perf.: II 14 εὖρηται; II 17 παρεσκεύασται;
- β) crasi, quae vocatur, qua in unum coalescunt duae vocales:
II 1 ὦ ἄνδρες; III 2 τοῦναντίον, 11 ταῦτά. Item crasis fortasse agnoscenda in II 9 αὕτη ἐπί; (III 2 αὐτοῦ ἐπιδιδούσαν);
III 6 Σπάρτη ἐπεβοήθησαν; II 2 et II 10 ἦ ἐπράφητε;
III 9 ἦ ἐγένοντο;
- 2) eae, quae apud omnes scriptores et vel apud eos usitatae sunt, qui in hiatu vitando diligentissimi fuerunt. Sunt autem hiatus, qui dicuntur nec vero a Graecis re vera hiatus habiti sunt, ii qui fiunt
- α) articulo praecedente;
- β) particulis et praecedentibus εἰ II 10; ἥ II 2, 15, 19, III 1; μή II 8, III 4 bis; δὴ II 14 et sequente οὖν III 10, 13, 14;
- γ) post ι: 1) περὶ III 13; τί II 9 et 15; ὅτι III 8 et 10;
2) inde a Theophrasti temporibus in dativo sing. tert. declinationis πατρίδι II 10; ἐνὶ III 3;
- δ) pausa quamvis parva plurimis locis, ut II 8 ῥώμη, ἀμφοῖν; 13 γιγνέσθω· ὅσα; 14 προβεβλήθαι ἢ; III 1 λόγου (,) οὔτε; 4 ἐξελαθῆναι (,) ἀνδρείας;
- 3) eae, quae inveniuntur in certis quibusdam formulis, quae communi usu ex antiquissimo sermone receptae erant: III 14 τύχη ἀγαθῇ; II 6 εὖ ἀγωνισαμένων; III 13 εὖ ἀγωνιέσθε; fortasse hic quoque referenda monosyllaba hiantia II 1 χρὴ ἄρχεσθαι; III 1 χρὴ εἶναι et ibidem δεῖ ὑπεριδεῖν.
- Veri autem hiatus restant hi:
- 1) post diphthongum εἰ
- α) pers. III. praes. act.: II 9 δοκεῖ εἶναι; III 9: ἄγει αὐτούς;
- β) pers. III. fut. act.: III 3 βλάψει ἀκούσαι;
- 2) post οι: II 1 πολέμοι ἐγγύς; 16 κοῦφοι οἱ διωζόμενοι ἀκοντισταί [Theophrastus hiatum, qui adiectivo attributive posito efficitur, non anxie cavebat, id quod amicus meus Hindenlang brevi probabit]; 19 εὐκλέεστεροι ἀποθανόντες; 20 φίλοι εἰσὶν; III 4 αὐτοὶ ἐξελαθέντες et αὐτοὶ οἰκείτε; 5 ὁρμώμενοι ἐκ;

- 3) post ου: II 19 τάφου ἀξιοῦνται; III 1 ἔργου οὐδενός; 4 τοῦ-
του ὑμῖν;
4) post η: II 9 εἰρήνη ἀγαθόν; II τιμῇ εἶναι; 16 βέλη αὐτῶν;
III 13 μεγάλη ἐλευθερία;
5) post α: II 19 δημοσία ἐκτρέφονται; III 10 σφετέρᾳ αὐτῶν;
6) post ω:
α) II 2 μείζω εἶναι;
β) II 9 τούτῳ ἔνεστι; III 5 στρατῷ ὑποχωρήσαντες; 13 ἑαυτῷ ἔχει.

II. de periodorum structura.

- 1) De transeundi generibus, quibus utitur Lesbonax.¹⁾
α) Primum est, ut exponam, quomodo post propositiones ad
rerum expositionem transeatur. In prima enim declama-
tione ut in altera δέ particula hoc munere fungitur. Post-
quam proposuit se dicturum esse de bello et, cur dicturus
esset, adiunxit, sic pergit I 3: νῦν δὲ τίς οὐκ οἶδεν ὅτι
πρῶτον μὲν κτλ.; in altera autem, postquam dixit suum esse
milites adhortari, sic instituit II 2 δεῖ δὲ ὑμᾶς κέψασθαι
κτλ.; haec vero simplicissima est transitio. In tertia autem
declamatione γὰρ particula sententiae propositae explic-
ationem incipit: III 3 postquam statuit ad fortiter pu-
gnandum plurimi interesse patrum et ipsorum et hostium
ἀξίωμα recordari, sic pergit Ὑμῶν γὰρ οἳ τε παλαιοὶ πατέ-
ρες κτλ.
β) alter locus sit de coniunctionibus, quibus a parte ora-
tionis ad partem transitur vel singulae sententiae inter se
coniunguntur.
οὖν vi conclusionis praeditum est omnibus quibus invenitur
locis I 5; II 1, 8, 17, 18, 20; III 10, 13.
τοίνυν eadem ratione adhibetur qua οὖν II 10 et 11; in
argumentando autem ad novam rem hac particula transitur
II 12: εἴ τις τοίνυν εὐγενείας βᾶκανος, postquam de σοφία
locutus est.
καὶ cum μὴ coniungitur II 2, ubi erroribus vel sinistris inter-
pretationibus dictorum occurrendum est (anteoccupatio);
ἔτι δὲ καὶ II 3 et δὲ καὶ III 11 novam rem incipiunt;
καὶ coniungit enuntiata diversi generis (Sch. IV 632) II 3

¹⁾ In hac parte usus sum potissimum dissertatione Ljungdahli 'de transeundi generibus, quibus utitur Isocrates'. (Upsaliae 1871).

μετὰ τοῦ ὑμῖν συμφέροντος καὶ δεδηλωκότων τῶν θεῶν κτλ.; καὶ exemplum inducit III 2 καὶ ἀρετὴν πλείστον ἂν εὔροις, III 3 ὥστε εἰ καὶ νῦν κτλ., III 4 καὶ κατὰ τοῦτο δύο φέρεσθε κτλ.; καὶ post pronomen relativum positum, quod docet sententiam primariam et relativam olim pari momento fuisse (cf. Demosth. ed. Rehd. 1886 ind. p. 91), III 2: ὅπου μεγίστην καὶ τιμὴν ἔχει, II 5 ὁ καὶ δεῖ κέψασθαι, III 7 οἷς οὐδὲ . . ., III 8 ὥστε καὶ τὴν δίκην κτλ.

γάρ: quae in hac particula inest vis explicandi, in promptu est omnibus exemplis.

δὲ novam orationis partem incipit his locis (Sch. IV 550) II 2, 11, 13, 15; saepius singulas sententias coniungit. Adhibetur quoque, si quis rem affirmatam documentis se probaturum dicit: III 4 μαρτύριον δὲ τούτου ὑμῖν ἐρῶ δὲ cum ἐνθυμήθητε coniunctum instituit novum argumentum ad id confirmandum, quo cives impellere vult orator III 8 ἐνθυμήθητε δὲ ὅτι ὑμεῖς μὲν κτλ.; pro imperativo etiam χρῆ vel βούλομαι invenitur: II 5 ἐπανενεγκεῖν δὲ . . . βούλομαι et II 9 ἐνθυμηθῆναι δὲ χρῆ κτλ.

ἀλλὰ simpliciter positum rem contrariam saepe indicat, cuius rei exempla afferre opus non est. ἀλλὰ γάρ III 7 sic ponitur, ut ἀλλὰ rem tractatam abrumpi significet. γάρ autem rationem indicet.

γ) tertio denique loco de enumeratione sive oratione distributa est disputandum. καὶ — καί, τὲ — τὲ, τὲ — καί, οὔτε — οὔτε, μὲν — δὲ saepe inveniuntur; οὐ μόνον . . . ἀλλὰ καὶ II 17; τοτὲ μὲν — ἄλλοτε δὲ I 4; πρῶτον μὲν — ἔτι δὲ II 2; 15; πρῶτον μὲν — ἔπειτα II 13, 16 (sic Attice sine δὲ); πρῶτον μὲν — δεύτερον δὲ — μετὰ δὲ ταῦτα — διὰ δὲ παντὸς χρόνου — αἰὶ δὲ — νῦν δὲ τὸ τελευταῖον I 3.

δ) transitionis autem hoc proprio nomine signatae exempla, quam notionem Ljungdahlius l. c. disseruit p. 48, unum inveni hoc III 5 ταῦτα μὲν γάρ τῶν παλαιῶν μαρτύρια ἀρετῆς πατέρων· τῶν δὲ νέων ἄλλα τε πολλὰ καὶ κτλ.; nonnumquam autem participio rei tractatae mentio continetur I 5, II 6, 7, 12, 20 etc.

Iam accedo:

2) ad singularum notionum copulationem.

Saepissime tria vel plura verba particula καὶ coniunguntur, more Demosthenico (Sch. I 175) ut

II 3: ναοῖς καὶ βωμοῖς καὶ ἀγάλμασι et πομπῶν καὶ πανηγύρεων καὶ ἀγώνων et κατὰ φιλότητας καὶ συγγενείας καὶ ἡλικίας; II 16: ἀκονιστῶν καὶ σφενδονῆται καὶ τοξόται; III 13: παῖδες καλοὶ καὶ γυναῖκες καὶ γυμνάσια καὶ κυνηγία etc. etc. Sed fit etiam, ut duae notiones more Polybi et Plutarchi particula nudae iuxta ponantur, ut II 19: πανοπλίας προεδρίας; II 20: ἐν πάσαις πανηγύρεσιν ἐν πάσαις θεωρίαις etc.

Restat, ut de asyndeto quaedam dispuem: qua figura Demosthenes utitur persaepe, ut δεινότητα quam vocant efficiat; noster autem raro notiones, sed sententiarum partes dividit; eius exempla omnia afferam, ut, cum multa sint, hac figura sola gravitatem effici non posse cognoscas, nisi accedant ei alia adiumenta; sunt haec

I 3, II 2, II 3: ἀναμνηθέντες... συνόντες... ἐξευπορίζοντες... II 14, 20, III 4, 5: gravissimum est II 19, in quo nonnullae aliae figurae coniunctae sunt: ἐπεὶ δὲ πεφύκαμεν οὐκ ἀθάνατοι, πῶς κάλλιον ἀποθνήσκειν ἢ ὑπὲρ ὧν χρή τιμωροῦντας; ποίαν ἄλλην ἀρετὴν κτωμένους; ποῖος ἡδίων θάνατος; τίνες εὐκλεέστεροι ἀποθανόντες ἢ οἱ οὕτω τελευτήσαντες; δημοσίου τάφου ἀξιοῦνται, θυσίαι ἐπὶ τούτοις γίγνονται, ἀγῶνες ἐπὶ τούτοις τίθενται, ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον μνήμην καταλείπουσιν. Sed quamquam haec ita se habent, tamen orator tantum mihi videtur si non arte oratoria valuisse at certe studuisse, ut orationem omnibus numeris perfectam et perpolitam redderet; nam hoc vel obiter tibi orationes percurrenti apparebit sophistam maxime operam dedisse, ut certos et circumscriptos verborum ambitus strueret. Breves enim comprehensiones, quales propriae sunt abrupti generis dicendi, paucae exstant, in prima declamatione nusquam, in ceteris duabus interdum ut II 1, II 8 ὁδε γὰρ ὁ ἀγῶν τέλος ἔχει; III 4. Eximuntur hoc loco interrogationes, de quibus postea.

C. de figurarum ratione.

Quod modo diximus sophistam ad oratoris perfecti laudem adspirasse, hoc idem tam tropis quam figuris, quibus orationem suam excolere atque exornare studuit, probatur: quod quo magis explanetur, omnia exempla afferre constitui.

Atque ut initium capiam a schematis λέξεως, parecheseis, quam figuram alliterationem aetas renascentium literarum nuncupavit, primum videamus I 1: βέλτιστα βουλευομένους; πόλει προστιθεμένους παρὰ . .; 2: δυσμενῶς διακείμενοι . .; 3: κείνῳ

καταστάντες . . . : II 2: ἀρετὴν ἀπολέσχετε. κακότητα κτήσασθε:
 10: ἐπειδὴ περ ἐφύσατε, ἐκθρέψαι; 12: ἀνὴρ ἀγαθὸς . . . : 13: ἀνα-
 μιμνήσκων ἀνὴρ ἀγαθὸς . . . ; 15: πόδες πεφύκασι.. οὐδ' οἱ ὀφθαλμοὶ
 ὄρᾱν οὐδενός. . . , δίχα δὲ διαιρεθεῖς . . . : 16: ἀναστραφεὶς ἀξιοῖ . . . :
 19: πανοπλίαις προεδρίαις; III 3: παλαιοὶ πατέρες, ἀξίωμα ἀρετῆς.

Repetitiones (ἀναφοραὶ) sex inveniuntur:

- II 6: στερηθέντες μὲν τῆς ἡμετέρας προσόψεως,
 στερηθέντες δὲ πόλεως . . .
- II 9: δοκεῖ εἶναι . . . : αὕτη . . .
 δοκεῖ εἶναι . . . : τοῦτο . . .
- II 13: πολλὰ δὲ εἰρηκῶς . . .
 πολλὰ ἕτερα παρήμι . . .
- II 19: (cum πολυπτῶτῳ coniumetum)
 πῶς κάλλιον ἀποθνήσκειν ἢ . . . :
 ποῖαν ἄλλην ἀρετὴν κτωμένους:
 ποῖος ἡδίων θάνατος;
- II 20: ἐν πάσαις πανηγύρεσιν
 ἐν πάσαις θεωρίαις . . .
- II 10: δίκαιον μὲν τῇ πατρίδι ἀμύνειν,
 δίκαιον δὲ ἱεροῖς πατρώοις,
 δίκαιον δὲ τοὺς πατέρας ἀντιγηροτροφεῖν,
 δίκαιον δὲ τοὺς παῖδας ἐκθρέψαι,
 δίκαιον δὲ τούτων μὴ ἐλλείπειν.

Παρόμοιον solum his invenitur locis:

- I 4: διὰ παντὸς δὲ χρόνου
 τοτὲ μὲν . . . ἡμῖν ἐπιβουλεύοντες,
 ἄλλοτε δὲ . . . τοὺς ἡμετέρους συμμαχοὺς ἀφιστάντες,
 αἰεὶ δὲ . . . ἔχοντες . . . διατελοῦσιν.
- II 3: ἐν οἷς
 τῶν μὲν παρουσῶν ἀνιῶν ἐπιλανθανόμεθα,
 μετὰ δὲ τήνδε τὴν ἡδονὴν ἄλλας προσεκτώμεθα.
- ibid. ὅπως ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς ἐλάχιστα λυπήσομεν
 τοὺς τε παρόντας ὡς πλείιστα εὐφρανοῦμεν.
- II 6: εὐδαίμονες μὲν οἱ πατέρες
 τίμιοι δὲ οἱ παῖδες
 ζηλωταὶ δὲ αἱ γυναῖκες . . .
- II 6: ἐν ἡλικίᾳ τοιαύτῃ
 ἐν ἣ τὸ μὲν φρονεῖν ἅ πάσχει οὐ γεγήρακεν,
 ὁ δὲ γινώσκων ἅ πάσχει ἀδύνατος καθέστηκεν . . .

- II 20: οἱ φίλοι . . . εἰσὶν
οἱ ἐχθροὶ . . . ὑπέρχονται
πᾶς ἀνὴρ . . . βούλεται
ἐκ τῶνδε . . . εὐροιο
οὔτοι . . . εὐδαιμονίζονται.
- III 4: κατὰ μὲν τὸ μὴ ἐξελαθῆναι
κατὰ δὲ τὸ μὴ ἐξελάσαι . . .
- III 5: ὑποχωρήσαντες ἐκ τῆς πατρίδος καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα
ὀρμώμενοι ἐκ τῆς Σαλαμῖνος . . .
- III 7: δηοῦσί τε τὴν ὑμετέραν
καὶ ἐλευθεροῦσι τοὺς ὑμετέρους δούλους
καὶ ἐπάρχουσιν ἐφ' ὑμᾶς . . .
- III 13:
ἃ δὲ μάλιστα ἄνδρας παροξύνει, ὑμῶν αὐτῶν ἀκούσατε
πόλεώς τε μέγεθος καὶ εὐδαιμονίας καὶ δόξης
ἣν ἕκαστος παρ' ἑαυτῷ ἔχει.
ἃ τε νέοις ἀνδράσιν ἡλικίας ἀθύρματα
παῖδες καλοὶ καὶ γυναῖκες καὶ γυμνάσια καὶ κυνηγέσια
ῶν ὑμεῖς . . . ἀπολαύετε.

Παρόμοιον cum ἀντιστροφῇ his locis est coniunctum

- I 3: τὴν χώραν ἡμῶν ἔτεμον
τὴν πολλάκις τούτους σώσαν,
καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν ἑτοιμοὶ κατασκάπτειν ἦσαν
ἣν πολλάκις αὐτοὶ θεραπεύσαντες σωτηρίας ἔτυχον.
- II 3: κοσμήσαντες
ναοῖς καὶ βωμοῖς καὶ ἀγάλμασι
καὶ ἄλλοις πολλοῖς καὶ καλοῖς ἀναθήμασιν . . .
- ibidem: ἐν οἷς των μὲν παρουσῶν ἀνιῶν ἐπέλανθανόμεθα,
μετὰ δὲ τήνδε τὴν ἡδονὴν ἄλλας προσεκτώμεθα . . .

Παρόμοιον cum ἰσοκώλῳ his locis est coniunctum: (numeri
versibus singulis praemissi syllabarum numerum indicant)

- II 5: ῶν
11 οἱ μὲν γῆρα πολὺ ὑπερβάλλοντες
12 οἱ δὲ νεότητι πολὺ ἐλλείποντες
13 τοῖς μὲν σώμασιν οὐχ οἰοί τέ εἰσιν ἀμύνειν
13 τῶν δὲ κινδύνων πλείστον μέρος μετέχουσιν.
- II 9: 12 τὰ τε γὰρ ὑπάρχοντα ἀσφαλῶς κέκτηνται
13 τὰ τε τῶν πολεμίων ἀδεῶς καρποῦνται.

II 14: 10 ἡ μὲν ἀσπίς τοῦ μὴ τιτρώσκεισθαι

9 τὸ δὲ δόρυ τοῦ ἀμύνεσθαι.

II 19: 10 δημοσίου τάφου ἀξιοῦνται

10 θυσίαι ἐπὶ τούτοις γίνονται

10 ἀγῶνες ἐπὶ τούτοις τίθενται . . .

Paromoion cum compari et conversione his locis coniungitur:

II 2: 14 τὴν μὲν ὑπάρχουσαν ἀρετὴν ἀπολέσῃτε,

13 τὴν δ' οὐχ ὑπάρχουσαν κακότητα κτήσῃτε.

II 12: ὅστις μὲν . . . δοκῶν εὐγενῆς . . . μὴ θελήσει διαμάχεσθαι

17 τὴν τ' ἐκ τῶν προγόνων ὑπάρχουσαν εὐγένειαν ἀπολεῖ

12 τοῖς τε παισὶ δυσγένειαν ἀπολείπει,

ὅστις δ' ἐν τῷ ἔργῳ μὴ ἔσται ἀνὴρ ἀγαθός,

17 τῶν τε προγόνων τὴν ἀρετὴν < τοὺς καθ' αὐτὸν >

ἀναμνήσει

12 τοῖς τε παισὶν εὐγένειαν καταλείπει.

Prope ad haec accedit similiter desinens (ὁμοιοτέλευτον) ut II 4: παθεῖν καὶ ἰδεῖν; II 13: βαδίζειν καὶ βλέπειν; II 17: ἀναχωρεῖν καὶ φεύγειν; II 17: ἐν τῷ μένειν καὶ ὁμοσε χωρεῖν; II 19: πανοπλίαις προεδρίαῖς; III 2: καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν: similiter cadens (ὁμοιοπτώτων) II 2: μαχομένους τοὺς πολεμίους; II 3: πομπῶν καὶ πανηγύρεων καὶ ἀγῶνων; II 16, II 19, etc. Addo alias adnominations (παρονομασίας) II 1: παρασκευὴ παρεσκευάσται; II 9: κτημάτων κτήσις; III 6: ἐπὶ τοὺς ἐλευθερώσαντας οἱ ἐλευθερωθέντες; II 7, 10, 11, 16, 18, 19, 20; III 4, 6, 13 etc.; εὐεΐδεια—δυσεΐδεια II 7; εὐγένειαν—δυσγένειαν II 12: εὐεργεσίας—κακοεργασίαν III 7: ἀνὴρ ἀνδρὶ καὶ δημότῃ δημότῃ καὶ φυλῇ φυλῇ III 14.

Chiasmus invenitur his locis II 6: στερηθέντες δὲ . . . ἀντὶ δὲ . . . καθιστάμενοι; II 14: ἀκούοντες τὰ λεγόμενα καὶ τὰ παραγγελλόμενα ποιοῦντες; III 4: ἐξελάσαντες—ἐξελαθέντες, ἐξελάθητε . . . ἐξελάσαντες; ibid. οὔτε ἐξελάθητε . . . οὔτε . . . οἰκείτε; III 7: ἀντὶ τῆς εὐεργεσίας τῆςδε τήνδε ἡμῖν τὴν κακοεργασίαν. Epianalepsis cum chiasmo coniuncta occurrit II 11: εἴ γ' οὐ σοφὸν τὸ δοῦλον εἶναι, τὸ δ' ἐλεύθερον σοφόν. Zeugma vel adiunctio exstat I 3: τὰ σώματα καὶ τὴν χώραν ἡμῶν διαφθερῶν. Anastrophēn semel inveni III 11: ἐνίκων μαχόμενοι, ἐνίκησαν δὲ κτλ. Contentionum (ἀντιθέτων), quo in numero non modo contraria, quae coniunctione nulla intercedente iuxta posita sunt,

sed etiam ea nuntiata habenda sunt, quae contraria copiosius explanant, haec exempla inveniuntur: I 3: ὑπ' ὀλίγων πολλοί; II 6: ἀντὶ καλλίστης ἐλευθερίας εἰς αἰσχίτην δουλείαν . . .; II 7: ἀντὶ γὰρ τῶν καλλίστων καὶ ἐντιμοτάτων γάμων εἰς αἰσχίτους καὶ ἀτιμοτάτους . . .; II 7: ἀντὶ τοῦ βίου τοὺς αἰσχίτους θανάτους . . .; II 18: ἄτιμοι παρ' ἐντίμοις . . .; II 19: ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον μνήμην καταλείπουσιν; III 7: ἀντὶ τῆς εὐεργεσίας τῆςδε τήνδε ἡμῖν τὴν κακοεργασίαν . . .; III 10: βραχὺν χρόνον ἀνασχόμενοι . . . μακρὰν δόξαν καταστήσεσθε . . .; III 10: ὀλίγοι πολλοῖς; etc. Iam sequuntur ea enuntiata, in quibus opponuntur, nullo intercedente sententiarum discrimine, earundem rerum et affirmationes et negationes, quam figuram ἄρσιν καὶ θέσιν vocabant Graeci quaeque prope accedit ad contentionem. Exempla sunt haec: II 2: οὐκ ἀπολέσαι, ἀλλὰ cῶσαι; ibid. μὴ τὴν μὲν ὑπάρχουσαν ἀρετὴν ἀπολέσητε, τὴν δ' οὐχ ὑπάρχουσαν κακότητα κτήσῃσθε . . .; II 3: ἂ μὴ περιύδητε., ἀλλ' ἀμύνετε . . . ibid. ὅστις μὴ ἔσται ἀνὴρ ἀγαθός . . ., ἀλλ' ἀπολείπεται . . .; II 20: καθ' ὅσον ὑμῶν ἕκαστος ἰσχύει, μηδὲν ὑπολειπόμενος τῆς δυνάμεως . . .; III 1: ὥστ' οὐ δεῖ ὑπεριδεῖν . . ., ἀλλὰ τοῦτο δοκεῖ χρῆναι ποιεῖν . . .; III 3: οὐχ ὑμᾶς βλάψει . . ., ἀλλ' ὠφελήσει . . .; III 6: βοηθῆσαι καὶ μὴ περιδεῖν ἐπιβουλευθείσαν; III 9, III 10, etc.: inversio huius figurae invenitur II 6: ἐλλιπόντων δὲ καὶ μὴ θελησάντων . . . Hyperbata denique inveniuntur nonnulli ut I 1: τὴν ἐμὴν κατέιχον ἰνῶμην; I 5: τὴν αὐτὴν αὐτοῖς ἐπιτιθέναι τιμωρίαν; III 5, etc.

Haec habeo de schematis λέξεως apud Lesbouactem obviis. Schemata vero διανοίας paucis absolvi possunt, quia perraro adhibentur.

Interrogationis (ἐρωτήματος) enim exempla inveniuntur haec I 3: νῦν δὲ τίς οὐκ οἶδε κτλ.; et eum anaphora coniunctum II 9 et 19. Exclamatio (ἐκφώνησις) prostat III 6: ὦ Ζεῦ τε καὶ θεοί. μεγάλῃς ἀσεβείας! Apostrophe bis I 1: ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, II 1: ὦ ἄνδρες στρατιῶται. Pleonasmus saepius occurrit I 4: αἰεὶ διατελοῦσιν; II 6: διαμάχεσθαι εἰς τὸ ἔσχατον . . .; II 10: τῇ πατρίδι, ἐν ἣ ἑτράφητε; II 16: ἀναστραφεῖς ἀξιοῖ φεύγειν ὥς ἀποφευξόμενος; II 17: φεύγειν ἵνα σωθῇ; III 9: ἀπώλεσαν καὶ ἐξέλιπον.

Iam venio ad tropos, quorum paucitate perspicitur, quam parvi ingenii fuerit Lesbouax. Intellectiones enim quinque inveniuntur, I 2: πρὸς τὴν πόλιν = ἡμᾶς; I 3: τοῖς ἡμετέροις φρονήμασιν = ἡμῖν; I 5: μετὰ τῶν ὀπλων ἐξιέναι = cὺν στρατιᾷ;

III 7 : cὺν πολεμίοις ὅπλοις = cὺν στρατιᾷ; III 12 : ὑπακούουσαι τοῦ ὑμετέρου κήρυκος = ὑμῶν. Una exstat litotes II 19 : οὐκ ἀθάνατοι; tres denominationes (μετωνυμίαι) ἔργον = μάχεσθαι saepius et ἔργον = φεύγειν II 15; III 1 : χημεῖον = οἰωνός; III 12 : ὄρος = pignus.

§ 4.

De scriptore.

Lesbonax sophista declamationum trium traditarum auctor quis fuerit, Ervinus Rohde in libro qui inscribitur "Der griechische Roman" p. 341 adn. et postremo Rudolfus Müller in dissertatione "De Lesbonacte Grammatico" disputavit. Qui tamen quae affert testimoniis de Lesbonactibus, qui Augusti temporibus vel paulo ante vel post fuerunt, operam inutilem navavit. Quid enim ad Augusti vel Tiberii tempora declamator iste, qui ex Atticistarum quos vocant disciplina profectus eorum rationi plane deditus fuit? Hoc enim ut eis probatum est, quae modo disputavimus, ita accuratius etiam commentario meo orationibus ipsis subiecto probatum iri confido, quo memoriae locique a Lesbonacte e clarissimorum scriptorum libris scriptis sumpti contineantur. Nunc igitur omnino restant testimonia duo, quae ad nostrum Lesbonactem respiciunt. Unum legitur in dialogo „de saltatione“, quem his ipsis diebus Rudolfus Helm novis argumentis usus a Luciano abiudicavit. Scriptor, postquam saltatione mentem atque corpus exerceri contendit, ita pergit (§ 19) τὸ δὲ μέγιστον ἡ σοφία τῶν δρωμένων καὶ μηδὲν ἔξω λόγου. Λεσβῶναξ γοῦν ὁ Μυτιληναῖος, ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθός, χειροσόφους τοὺς ὀρχηστὰς ἀπεκάλει καὶ ἦει ἐπὶ τὴν θέαν αὐτῶν ὡς βελτίων ἀναστρέψων ἀπὸ τοῦ θεάτρου. Τιμοκράτης δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ ἰδὼν ποτε ἀπαξ, οὐκ ἐξεπίτηδες ἐπιστάς, ὀρχηστὴν τὰ αὐτοῦ ποιοῦντα "οἴου με" ἔφη "θεάματος ἢ πρὸς φιλοσοφίαν αἰδῶς ἀπετέρηκεν". Ex his verbis recte mea quidem sententia Muellerus contra Rohdeum iudicavit nihil certi sequi de disciplina vel condicionem, qua Lesbonax Mytilenaeus usus sit. Sed ex scholio ad hunc locum (p. 189, 11 R 69), quod iam Arethae liber (Harleianus E) praebet, Λεσβῶναξ] τοῦτον λέγει Λεσβῶνακτα, οὗ καὶ ἄλλαι μελέται ῥητορικαὶ φέρονται θαυμάσιαι καὶ ἐνάμιλλοι Νικοστράτου καὶ Φιλοστράτου τῶν ἐν τοῖς νεωτέροις σοφισταῖς διαπρεπόντων, μάλιστα δὲ αἱ ἐρωτικά ἐπιστολαὶ πολλὴν τὴν ἐκ τῶν λόγων ἀποστάζουσαι ἡδονὴν colligitur oratorem, cui Lesbonax nomen erat, revera fuisse.

Num hic Lesbonax idem fuerit atque ille, qui a Luciano personato commemoratur, non est, cur in dubium vocemus. Atque inest verbis auctoris, qui Luciani nomen arrogavit, unde Lesbonactis illius aetatem aliquatenus definiamus. Nam quod scriptor ipse simpliciter et quasi nude dicit Λεβώναξ ὁ Μυτιληναῖος, ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθός, id ita tantum explicatur, ut sumamus Lesbonactem hominibus illius aetatis bene notum fuisse: quod si non fuisset, certe ὃς ἦν ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθὸς dicendum erat. Itaque Lesbonax aut ipsa hominis illius tempora vidit aut tantulo spatio eius vitam praecessit, ut eius memoria etiam viveret. Iam igitur terminum quem dicunt ante quem nacti essemus, si auctoris dialogi pseudolucianae tempora certo cognita haberemus. Quod quamquam fieri non potest, tamen hoc licet affirmare dialogum neque post Libanii neque ante Luciani ipsius aetatem compositam esse.

Fuit igitur Lesbonax ille sophista τῆς δευτέρας φορᾶς, quam Sopater nuncupavit; nam verba scholiastae οὐ καὶ ἄλλαι μελέται ῥητορικαὶ φέρονται θαυμάσιαι καὶ ἐνάμιλλοι Νικοστράτου καὶ Φιλοστράτου τῶν ἐν τοῖς νεωτέροις σοφισταῖς διαπρεπόντων ita solum bene atque accurate dicta sunt, si, qui Nicostrati et Philostrati aemulus fuisse perhibetur, idem eorum aequalis fuit.

Habemus igitur Lesbonactem quendam oratorem declamantem ea aetate, qua altera quae dicitur decas oratorum floruit. Habemus item declamationes tres Lesbonactis nomine insignatas, quae ex alterius istius decadis disciplina se profectas esse quasi clamant. Quos duos unum eundemque fuisse sophistam Lesbonactem quis negaverit, praesertim enim etiam ea, quae scholiasta addit verba οὐ καὶ ἄλλαι μελέται ῥητορικαὶ φέρονται θαυμάσιαι egregie in nostrum declamationum auctorem quadrent. Eiusdem etiam alia scripta cognita habemus. Non dico duas illas inter epistulas Appollonii Tyanaeni, quae Lesbonacti cuidam inscriptae sunt, — quis enim iste Lesbonax, plane incertum, sed Photius tradit se Lesbonactis declamationes XVI legisse¹⁾; quas nostro addicere nullus dubito.

Denique num noster Lesbonax idem fuerit ac Lesbonax ille grammaticus, non magis diiudicare ausim quam Muellerus ipse, qui de illo disseruit.

¹⁾ Photii bibl. cod. 74 p. 52 A: Ἀπεγνώσθησαν δὲ καὶ Λεβώνακτος λόγοι πολιτικοὶ δεκαῆξ. οὗτος δὲ ὁ Λεβώναξ . . .

ΛΕΣΒΩΝΑΚΤΟΣ

I.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ.

Bekkeri V p. 651
(Stephani II p. 169)

Εἰ μὲν ἑώρων τοὺς ὑμῖν συμβουλευόντας, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 1
τὰ βέλτιστα βουλευομένους τῇ πόλει καὶ περὶ ὧν παρεληλύθαιεν
ἐροῦντες, ὀρθῶς παρ' αὐτοῖς ἐγνωκότας συμβουλεύειν, ὑποσι-
πής<ας> ἂν τὴν ἐμὴν κατεῖχον γνῶμην· νῦν δὲ ὁρῶν τοὺς τε
5 τῇ Θηβαίων πόλει προστιθεμένους παρὰ τὴν αὐτῶν γνῶμην
τὰ βέλτιστα γράφοντας, ὑμᾶς τε περὶ τῶν τῇ πόλει συμφερόντων
οὐκ ἐπιχειροῦντας λέγειν, παρελήλυθα διδάξων περὶ τε τοῦ
παρόντος ὑμῖν πολέμου καὶ τῶν ἐν ὑμῖν αἰεὶ λέγειν εἰωθότων
ὥς <οὐ> χρῆ τούτων ἕκαστα πράττειν.

A = Crippsianus (saec. XIII), Burnei. 95. fol. 162 r—166 v.

A² = revisor A, qui titulos exaravit et textum correxit.

B = Laurentianus (saec. XIV), plut. IV cod. 11, fol. 119 v—122 v.

L = Marcianus (saec. XV), app. class. VIII 6, fol. 133 v—137 v.

Z = Vratislaviensis (saec. XV), Magdal. 1069, fol. 129 v—134 r.

M = Burnei. 96 (saec. XV).

Ald. = editio Aldina anni 1513, quam consecuti sunt editores
usque ad Bekkerum.

Re. = editio Reiskiana a. 1773, tom. VIII.

Bekk. = editio Bekkeriana a. 1824 tom. V.

Dobs. = editio Dobsonianiana a. 1828 tom. IV.

Dobr. = P. Pauli Dobree adversaria in Lesbon, in Dobs. IV p. XX.

Πολιτικός scripsi; πολιτικός λόγος περὶ τοῦ πολέμου τῶν
Κορινθίων titulum alio atramento, fortasse rubro, add. A² sicut BLZ;
de M nihil enotav. Dobs.; Θηβαίων pro Κορινθίων ci. Re. 1 εἰ] ἰ,
omissa initiali ε, BL ἡμῖν LZM 2 παρεληλύθαιεν] πα in ras. A;
παρεληλύθειεν ci. Dobs. 3 ἐροῦντες Ald.] ἐροῦντας libri αὐτοῖς
Ald.] αὐτοῖς libri ὑποσιπήςας ci. Keil] ὑπό σιπής libri 4 κατεῖχον
scripsi sec. Re., qui συμβουλεύειν <παρεῖς> . . . κατεῖχον ci: παρεῖχον
libri 5 ante τῇ eras. ἐν A αὐτῶν in ras. A² γνῶμην
<οὐ> τὰ ci. Re. 7 διδάξαι Z 8 ὑμῖν] υ in ras. Z εἰωθότας M
9 οὐ addidi

- 2 Εἰ μὲν γὰρ δὴ καὶ πρότερον πρὸς τὴν ἡμετέραν πόλιν
 ὑπῆρχον Θηβαῖοι μὴ δυσμενῶς διακείμενοι — καίτοι πρὸς
 τοὺς προγόνους ἡμῶν πολλὰ καὶ δεινὰ καὶ μεγάλα πε-
 πραγμένοι καὶ διὰ παντὸς τοῦ χρόνου πολέμιοι καθεστῶτες
 ἡμῖν —, παριδὼν ἂν τὰ νῦν αὐτοῖς ἡμαρτημένα περὶ ἐτέ- 5
 3 ρων ἂν τοὺς λόγους ἐποιοῦμην. νῦν δὲ τίς οὐκ οἶδεν ὅτι
 πρῶτον μὲν ἡμῖν μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ἄλλων (170)
 Πελοποννησίων ἐπιβουλεύσαντες ἀναστάτους ἡμᾶς ἐπεχείρησαν
 ποιεῖν, εἰ μὴ διὰ τύχην αὐτοῖς ἢ ῥώμῃ καὶ τὰ βουλευματα
 διεφθάρη; δεύτερον δὲ μετὰ τοῦ βαρβάρου γενόμενοι καὶ 10
 σύμμαχοι κείνῃ καταστάντες, ὅτ' ἦλθεν ἀνυποστάτῳ δυνάμει
 καὶ τὰ σώματα καὶ τὴν χώραν ἡμῶν διαφθερῶν, ἐναντίοι
 παραταξάμενοι τοῖς ἡμετέροις φρονήμασιν, ὑπ' ὀλίγων πολλοὶ
 μάχῃ κρατηθέντες ἔφυγον· μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν μετὰ τῶν ἡμε-
 τέρων ἐχθρῶν γενόμενοι τὴν χώραν ἡμῶν ἔτεμον τὴν πολλάκις 15
 4 τούτους σώσασαν καὶ τὴν πόλιν ἑτοιμοὶ κατασκάπτειν ἦσαν, ἣν
 πολλὰκις αὐτοὶ θεραπεύσαντες σωτηρίας ἔτυχον. διὰ παντὸς δὲ
 χρόνου τοτὲ μὲν μετὰ Λακεδαιμονίων ἡμῖν ἐπιβουλεύοντες, ἄλλοτε
 δὲ τοὺς ἡμετέρους συμμαχοὺς ἀφιστάντες, αἰεὶ δὲ αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς
 πολεμικῶς καὶ δυσμενῶς ἔχοντες πρὸς ἡμᾶς διατελοῦσι· νῦν 20
 δὲ τὸ τελευταῖον Πλαταιεῖς ἀναστάτους πεποιήκασι, ἡμετέρους
 μὲν ὄντας συμμαχοὺς, εὐμενῶς δὲ αἰεὶ πρὸς τήνδε τὴν πόλιν
 διακειμένους, μόνους δὲ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων
 ἐλευθερίας πρὸς τὸν βάρβαρον διαγωνισαμένους καὶ τρόπαιον 25
 5 στήσαντας. ὑπὲρ ὧν εἰκὸς ὑμᾶς ὀργισθέντας πανδημεῖ μετὰ τῶν
 ὄπλων ἐξίνααι καὶ τὴν αὐτὴν Θηβαίοις ἐπιτιθέναι τιμωρίαν, ἥνπερ
 οὗτοι τοῖς ὑμετέροις συμμαχοῖς ἐτόλμησαν. ἀξιώ μὲν οὖν καὶ
 τοὺς ἀποτρέποντας ὑμᾶς τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνύμην ἔχειν καὶ μὴ

1 δὴ om. ZM ἡμετέραν scripsi cf. comm. ad h. l.] ὑμετέραν libri
 2 ὑπῆρχον ci. Re.] ὑπήκουον ABLM, ὑπήκοον Z 3 δεινὰ καὶ
 om. M¹ διαπεπραγμένοι ci. Bekk.; φαίνονται deesse videtur
 Reiskio; at cf. supra p. 11 καίτοι 5 ἡμῖν scripsi] ὑμῖν libri Ald.
 6 νῦν δὲ τίς] τίς δὲ τίς LM, τοὺς δὲ τίς Z post ὅτι eras. a vel
 οὐ A¹ 7 πρῶτον ci. Dobr.] πρότερον libri 8 Πελοποννη-
 σίων] alterum v super lin. add. A² ἀναστάτους B ἐπεχεί-
 ρησαν om. B, in marg. add. ἐπεχείρησαν ποιεῖν B¹; cf. Brinckmann,
 Rh. M. 1902 LVII 481 sqq. 10 τοῦ super lin. add. A¹ γενόμενοι
 e γενόμενος corr. L²? 11 ὅτ' ci. Keil] ὅς libri 12 διαφθερῶν Z
 13 ἡμετέροις ci. Steph.] ὑμετέροις libri 14 ἔφυγον] ἔτυχον AB,
 ἔτυχον superscripto ἔφυγον LM ὑμετέρων BLZM Ald. 18 ἐπιβου-
 λεύσαντες Ald. 19 prius δὲ in ras. Z αἰεὶ Z 24 διαγωνισαμένους B

πείθειν, ὡς οὐ πολεμητέον ἐστὶ Θηβαίοις· εἰ δὲ μή, διδασκόντων, ὡς οὐδὲν εἰς ὑμᾶς ἐξημαρτήκασιν . . .

Π.

ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΣ Α.

Οἱ μὲν πολέμιοι ἐγγύς, ὧ ἄνδρες στρατιῶται, ὧν εἵνεκα ἡ 1
 κύμπαπα παρασκευὴ παρεσκευάσται, τὰ δ' ἀπὸ τῶν θεῶν, ἀφ'
 5 ὧν χρή ἄρχεσθαι, καλῶς ἔχει κατ' ἀμφοτέρους τοὺς λόγους·
 τὰ τε γὰρ ἱερὰ καλὰ ἡμῖν γέγονε καὶ τὸ δίκαιον μεθ' ἡμῶν
 ἐστίν· ἐν ὑμῖν οὖν τὰ ἐπιλοιπὰ ἐστίν, ἐὰν ἄνδρες ἀγαθοὶ γένησθε.
 ἐμὲ μὲν οὖν εἰκὸς παραινέσαι, ἃ γινώσκω. ὑμᾶς δὲ προσέχειν
 τοῖς λεγομένοις δοκεῖν τε ὥσπερ τοὺς λόγους ἀκούετε οὕτως
 10 αὐτὰ τὰ ἔργα ὁρᾶν παρόντα, ἃ ἐν τοῖς λόγοις δεδηλώσεται·
 οὕτως γὰρ ἂν ἄριστα γνοίητε τὰ συμφέροντα.

Δεῖ δὲ ὑμᾶς σκέψασθαι, ὅσα ἀγαθὰ ἔνεστιν ἐν τῇ νικᾷν μαχο- 2
 μένους τοὺς πολεμίους. πρῶτον μὲν τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν
 κώζετε, ἐν ἣ ἐτράφητε, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι τειχίσαντες καὶ
 15 ἄλλα πολλὰ τالαιπωρηθέντες κατέλιπον οὐκ ἀπολέσαι, ἀλλὰ
 κῶσαι· ἣν ἐλευθέραν μὲν παραλαβοῦσιν αἰσχρὸν . . . ὑφ' ὑμῶν
 ἐλευθερωθῆναι· καὶ μὴ τὸν κίνδυνον καταδείξαντες καὶ νομί-
 καντες μεῖζω εἶναι ἢ ὅσος ἐστί, τὴν μὲν ὑπάρχουσαν ἀρετὴν
 ἀπολέσητε, τὴν δ' οὐχ ὑπάρχουσαν κακότητα κτήσῃσθε. ἔτι δὲ 3
 21 καὶ ἱερὰ ὑμῖν οἱ πατέρες ἰδρυσάμενοι κατέλιπον, κοσμήσαντες
 ναοὺς καὶ βωμοὺς καὶ ἀγάλμασι καὶ ἄλλοις πολλοῖς καὶ καλοῖς
 ἀναθήμασιν· ἃ μὴ περιίδητε συληθέντα καὶ πεσόντα ἀτίμως,
 ἀλλ' ἀμύνετε, ὅσον ἕκαστος δυνατός ἐστι, τῷ θεῷ, ἄλλως τε

1 διδασκόντων e διδάσκουσιν corr. A²? 2 οὐδὲν εἰς ex οὐδὲν
 corr. A¹, ut videtur εἰς] πρὸς ZM ἐξημαρτήκασι Z

Titulum προτρεπτικός α dedi: προτρεπτικός τοῦ αὐτοῦ rubro
 scriptum BLZ, om. A¹ add. A² 3 οἱ] ι (initiali omissa) ABL
 ὧν ex οὐ vel οὐ corr. A², sequitur rasura duarum litterarum
 5 χρή] ἢ pro χρή add. et del. L 6 ἡμῖν] η ex υ corr. AB
 γέγονεν Z 7 ἐν — ἐστίν] om. ZM 8 ἐμοὶ LZM μὲν ad
 finem lineae in marg. add. A¹ 10 δεδηλώσεται ci. Re.] δεδήλω-
 ται libri 11 οὕτω Ald. 12 μαχομένους] υ ex ι corr. A²
 14 ὑμῖν] ἡμῖν ZM πρόγονι B 15 τالαιπορηθέντες B
 16 παραλαβοῦσιν ci. Re.] καταλαβοῦσιν libri lacunam indicavit
 Re., cf. comm. post ὑμῶν add. μὴ super lin. L¹ M², inter verba
 ipsa Z¹ 18 εἶναι om. ZM 21 πολ-] ἄλλοις Z 23 ἀμύνετε L,
 ἀμύνασθε ZM θεῷ] θείῳ ci. Keil

καὶ μετὰ τοῦ ὑμῖν συμφέροντος καὶ δεδηλωκότων τῶν θεῶν
ἐν τοῖς ἱεροῖς τὴν εἰς ὑμᾶς εὐνοίαν, ἀναμνησθέντες πομπῶν
καὶ πανηγύρεων καὶ ἀγώνων, ἐν οἷς τῶν μὲν παρουσῶν ἀνιῶν
ἐπελανθανόμεθα. μετὰ δὲ τὴν ἡδονὴν ἄλλας προσεκτώμεθα,
5 συνόντες ἀλλήλοις κατὰ τε φιλοφροσύνης καὶ κατὰ συγγενείας καὶ
κατὰ ἡλικίας, ἐξευπορίζοντες αὐτοὶ τε ὅπως ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς
ἐλάχιστα λυπήσομεν τοὺς τε παρόντας ὡς πλείστα εὐφρανοῦμεν. (171)
4 ὁ δὲ παρεστηκὼς ἀγὼν τέλος ἔχει <ἦ> ταυτὰ τε διασῶσαι 653
καὶ ἕτερα πολλῶν πλέονα καὶ καλλίω καὶ μείζω προσκτιθέσθαι
ἢ τῶν τε ὑπαρχόντων στερηθῆναι καὶ αὐτοὺς πολλὰ καὶ οἰκτρὰ 10
5 παθεῖν καὶ ἰδεῖν. ἐπανενεγκεῖν δὲ τὴν γνῶμην ὑμῶν ἕκαστον
βούλομαι — ὃ καὶ δεῖ σκέψασθαι —, ἃ περὶ πλείστου ποιοῦμενοι
κατελείπομεν· τοὺς γεννήσαντας πατέρας καὶ μητέρας, ὁ δὲ υἱούς,
<οὓς> τε ἐφύτευσε καὶ ἐξέφυγεν, ὁ δὲ ὁμογενεῖς ἀδελφούς
τε καὶ ἀδελφάς, ὧν οἱ μὲν γῆρα πολὺ ὑπερβάλλοντες, οἱ δὲ 15
νεότητι πολὺ ἐλλείποντες τοῖς μὲν σώμασιν οὐχ οἰοί τέ εἶναι
6 ἀμύνειν, τῶν δὲ κινδύνων πλείστον μέρος μετέχουσιν. ἐν οἷς
ἡμῶν μὲν προθυμηθέντων καὶ εὖ ἀγωνισαμένων εὐδαίμονες
μὲν οἱ πατέρες, τίμιοι δὲ οἱ παῖδες. ζηλωταὶ δὲ αἱ γυναῖκες
καὶ αἱ θυγατέρες καὶ αἱ ἀδελφαὶ καὶ ἐνὸς ἐκάστου καὶ συμ- 20
πάντων· ἐλλιπόντων δὲ ἡμῶν τὴν προθυμίαν καὶ μὴ θελη-
σάντων διαμάχεσθαι εἰς τὸ ἔσχατον, ἄθλιοι μὲν οἱ πατέρες,
στερηθέντες μὲν τῆς ἡμετέρας προσόψεως, στερηθέντες δὲ
πόλεως καὶ χώρας καὶ ἱερῶν, ἀντὶ δὲ καλλίστης ἐλευθερίας εἰς
αἰσχρίστην δουλείαν καθιστάμενοι, ἐν ἡλικίᾳ τοιαύτῃ, ἐν ἣ τὸ 25
μὲν φρονεῖν ἃ πάσχει <τις οὐ> γεγῆρακεν, ὁ δὲ γινώσκων

1 τοῦ ὑμῖν συμφέροντος] τοῦ συμφέροντος ὑμῖν ZM 2 ὑμᾶς
εἰ. Re.] ἡμᾶς libri 3 ἀνιῶν] ἀνδρῶν A¹ BLZM, ἀνιῶν corr. A².
συμφερῶν Ald.; cf. p. 3 4 ἐπιλανθανόμεθα εἰ. Re. μετὰ δὲ τὴν
ἡδονὴν] cf. comm. ad h. l. προσεκτώμεθα εἰ. Re. 5 συγκε-
νεῖας B 6 ἐξευπορίζοντες] cf. p. 13 τε ex δὲ corr. A² ἡμᾶς
ex ὑμᾶς corr. A¹ 7 εὐφρανοῦντας superscripto οὔμεν M 8 ἦ
inser. Re. ταυτὰ τε εἰ. Re.] ταῦτα δὲ libri 9 καλίω BL
μείζω] μεῖζ in ras. L 10 αὐτοὺς L 11 ἕκαστου εἰ. Steph.
12 ὃ καὶ κτλ.] πρὸς ὃ καὶ δεῖ εἰ. Steph.; οἱ καὶ δεῖ· σκέψασθε ἃ εἰ. Re.
13 κατελείπομεν ZM γεννήσαντας] alterum v super lin. add. L¹
14 οὓς inser. Re. τε] γε εἰ. Re. δὲ om. M 19 τίμιοι
ex τίμοι corr. B¹ 21 ἐλλειπόντων ZM ἡμῶν εἰ. Re.] ὑμῶν libri
23 ὑμετέρας AB 25 δουλείαν] δ in ras. L¹ καθισταμένους
BLZ, καθεσταμένους M 26 ἃ πάσχει γεγῆρακε] γεγῆρακεν ἃ πάσχει Z
γεγῆρακε ALM τις inser. Re. οὐ inser. Dobs. ὁ scripsi]
οἷς libri, ὅς εἰ. Re. γινώσκων scripsi] γινώσκει libri

ἃ πάσχει ἀδύνατος καθέστηκεν ἀμῦναι, ὥστε χαλεπώτερον
 φέρειν· εἰ γὰρ παρὴν γινώσκειν μὲν μὴ, δύνασθαι δὲ τῷ σώματι,
 ῥάων ἂν ἦν ἡ συμφορά· οἰκτραὶ δ' αἱ γυναῖκες καθίστανται, 7
 δυστυχεῖς δὲ καὶ παῖδες καὶ ἀδελφοί, τῶν τε αὐτῶν τούτων
 5 στερικκόμενοι καὶ τῶν ἐλπίδων ἐφ' αἷς ἐτράφησαν, καὶ οἷς ἐν
 τῷ νῦν χρόνῳ Ζῆλον καὶ τιμὴν κάλλος καὶ εὐεΐδεια, εἰς δου-
 λείαν πίπτουσι καὶ αἰσχος καὶ ἀτιμίαν φέρει· ἀντὶ γὰρ τῶν
 καλλίστων καὶ ἐντιμοτάτων γάμων εἰς αἰσχίστους καὶ ἀ-
 τιμοτάτους πίπτουσιν. ἤτε αὖ δυσεΐδεια εἰς τοιαῦτα ἔργα καθ-
 10 ἴσται τὰ σώματα, ἐν οἷς καὶ τὸ ὑπάρχον ἀγαθὸν τῆς τροφῆς Ζη-
 μία καθίσταται. οὐ δυνάμενοι δὲ τοὺς πόνους ὑπεκφέρειν, ἀντὶ
 τοῦ βίου τοὺς αἰσχίστους καὶ βαιοτάτους θανάτους αἰροῦνται.
 ὅστις οὖν τοιούτων ἄθλων προκειμένων μὴ ἔσται ἀνὴρ ἀγαθὸς 8
 ἐν τῷδε τῷ ἀγῶνι. ἀλλ' <οἰόμενος, ὡς τοῦ πράττειν γενήσεται
 15 εὐκαιρία> τις εἰσαυθις, ὑπολείπεται ἢ γνῶμη ἢ ῥώμη, ἀμφοῖν
 στερηθήσεται, τῆς τε νῦν τῆς τε εἰσαυθις τῶν ἔργων· ὅδε γὰρ
 ὁ ἀγὼν αὐτῷ τέλος ἔχει.

Ἐνθυμηθῆναι δὲ χρή καὶ τίνος οὐνεκ' ἂν μάλλον <οὐκ> 9
 ἀξιώσασθε μάχεσθαι, ἢ τί ἀγαθὸν οὐκ ἔνεστιν ἐν τῷ νικᾶν
 20 μαχομένους τοὺς πολεμίους. τοῦτο ἀρετὴν κύμπασαν συλλαβὸν
 654 ἔχει· ἐν τούτῳ ἔνεστιν ὑμῖν, ὅσα τις εὔξαιτο. δοκεῖ εἶναι εἰρήνην
 ἀγαθόν; αὕτη ἐπὶ τοῖς τοὺς πολεμίους νικῶσι γίγνεται ὅπως
 ἂν βούλωνται διαθέσθαι. δοκεῖ εἶναι κτημάτων κτήσις ἀγαθόν;
 τοῦτο τοῖς νικῶσι γίγνεται· τά τε γὰρ ὑπάρχοντα ἀσφαλῶς

1 ἃ πάσχει secl. Bekk. ἡ τιμωρία ἀμῦναι M¹ (?) 2 μὲν μὴ]
 μὲν γνῶμη Jacobs in obss. crit. ad Anthol. Palat. p. 335 6 Ζῆλος
 καὶ τιμὴ Ald. κάλλος L εὐεΐδεια ci. Bekk.] εὐεΐδειαν A²B, εὐει-
 δίαν A¹ZM. εὐειδίαν ex εὐεΐδειαν corr. L εὐειδία Ald. 6 δου-
 λίαν B φέρει ci. Bekk.] φέρειν libri. nude πίπτουσι (sic!) ἀνάγκη
 — φέρειν Ald. 8 γάμων om. M¹ εἰς] καὶ AB, καὶ superscripto
 εἰς L¹ 9 πίπτουσιν] v in ras. Z δυσεΐδεια scripsi] δυσειδία
 libri; δυε- A¹, ut videtur ex δευ- εἰς τοιαῦτα bis Z ἔργα
 om. M 10 τὰ om. M ὑπάρχον scripsi] ὑπάρξαν libri
 12 θανάτους] θ in ras. A 14 sq. verba sententiae gratia inser. Keil
 15 ἀπολείπεται Ald. 17 ὁ om. Z 18 sqq. ἐνθυμηθῆναι — ἔχει]
 omissa add. M in marg. τίνος] τίνος καὶ οὐνεκ' ἂν καὶ μάλλον
 primitus A utrumque καὶ erasum οὐν ἐκ B, οὐνεκ' L ἀξιώσασθε
 ZM οὐκ add. Keil] οὐ ante μάχεσθαι add. Re. 20 μαχομένους
 scripsi] μαχομένοισι libri συλλαβὸν ci. Re.] λαβὸν ABL, λαβῶν ZM
 α
 21 τις] ic in ras. B εἶναι δοκεῖ L¹ εἰρήνη Ald.] εἰρήνην libri
 22 γίγνεται Z 23 διαθέσθαι ci. Re.] καταθέσθαι libri δὲ post
 ἀγαθόν eras. B 24 τοῦτο γὰρ τοῖς BLZM

- 10 κέκτηνται τά τε τῶν πολεμίων ἀδεῶς καρποῦνται. δικαιοσύνητος
 <μέγα τὸ ἀξίωμα· δικαιοσύνητος> τοίνυν τόδε τὸ ἔργον πλείστον
 μετέχει. δίκαιον μὲν γὰρ τῇ πατρίδι ἀμύνειν. ἐν ἣ ἐτράφητε,
 δίκαιον δὲ ἱεροῖς πατρώοις καὶ μνήμασι τῶν προγόνων, δίκαιον
 δὲ τοὺς πατέρας ὑμῶν, ὑφ' ὧν ἐτράφητε, ἀντιγηροτροφῆσαι. 5
 δίκαιον δὲ τοὺς παῖδας, ἐπειδὴ περ ἐφύσατε. ἐκθρέψαι, δίκαιον
 11 δὲ τούτων τινὰ μὴ ἐλλείπειν. εἰ δέ τις σοφίαν ἐπιτηδεύει,
 τὸ νικᾶν μαχόμενον τοῦτο σοφίαν ἡγησάσθω, εἴ γε οὐ σο-
 φὸν τὸ δοῦλον εἶναι, τὸ δ' ἐλεύθερον σοφόν. κάλλος ἐν
 τιμῇ εἶναι δοκεῖ· οἱ αὐτοὶ τοίνυν ἄνδρες νικῶντες οἵ τε καλοὶ 10
 καλλίους δοκοῦσιν εἶναι, οἵ τε αἰσχροὶ δεινότεροι· πᾶν γὰρ τὸ
 12 ἐλεύθερον καλόν. εἴ τις τοίνυν εὐγενείας βάσανος, ἐν τῷδε τῷ
 ἔργῳ μάλιστα ἔνεστιν. ὅστις μὲν γὰρ πρότερον δοκῶν εὐγενὴς
 νῦν μὴ θελήσει διαμάχεσθαι, τὴν τ' ἐκ τῶν προγόνων ὑπάρ-
 χουσιν εὐγένειαν ἀπολεῖ τοῖς τε παισὶ δυσγένειαν ἀπολείπει· 15
 ὅστις δὲ ἐν τῷ ἔργῳ ἔσται ἀνὴρ ἀγαθός. τῶν τε προγόνων (172)
 τὴν ἀρετὴν <τοὺς καθ' αὐτὸν> ἀναμνήσει τοῖς τε παισὶν εὐγέ-
 νειαν καταλείπει· τῶν γὰρ ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνδρῶν ἀγαθῶν
 13 γιγνομένων οἱ παῖδες εὐγενεῖς νομίζονται.

- Πολλὰ δὲ εἰρηκῶς ἀγαθὰ ὅσα ἔνεστιν ἐν τῷ νικᾶν, πολλὰ 20
 ἕτερα παρήμι, ὧν εἰς ἕκαστος αὐτὸν ἀναμιμνήσκων ἀνὴρ ἀγαθός
 γιγνέσθω· ὅσα δὲ τὰ διαφέροντα ἐν αὐτῷ τῷ μάχεσθαι ἔνεστιν εἰς
 τὸ σφύζεσθαι τε καὶ διαφθείρεσθαι, ταῦτα ὑμᾶς διδάξω. πρῶτον
 μὲν τὸ σῶμα εἰς τὸ ἔμπροσθεν πέφυκε καὶ βαδίζειν καὶ βλέπειν.
 14 ἔπειτα τὰ ὄπλα· οὕτως εὐρίηται ἔμπροσθεν τοῦ σώματος προ- 25
 βεβληῆσθαι, ἢ μὲν ἀσπίς τοῦ μὴ τιτρώσκεσθαι, τὸ δὲ δόρυ τοῦ
 ἀμύνεσθαι, ὥστε ἐὰν βούλησθε εἰς τὸ ἔμπροσθεν βαδίζειν ἐπὶ
 τὸ μαχόμενον αἰεὶ πάντες, ἀκούοντες τὰ λεγόμενα καὶ τὰ παρ-
 αγγελλόμενα ποιοῦντες, ἀναμιμνησκόμενοι <τῶνδε> τῶν ἀγα-

2 lacunam expl. Keil 4 <καὶ> ἱεροῖς ci. Re. ἱεροῖς καὶ
 πατρώοις ZM προγόνων e προγόνον corr. B¹ 5 τοὺς] bis
 B et L, hic quidem in fine prioris et initio posterioris lineae
 ἡμῶν BLZ ἀντιγηροτροφεῖν in marg. Z¹ 11 καλλίου] i in-
 ser. L¹ 12 τις Ald.] τι libri 13 εὐγενὴς Ald.] εὐτέλης libri
 τοῖς τε] καὶ τοῖς Ald. παιδὶ B δυσγένειαν Ald.] δυσμένειαν
 libri εὐγενίαν B καταλείπει ci. Bekk. 17 verba inserui]
 τοῖς περὶ αὐτοῦ ἀκούουσιν subaudit Re. 19 γινομένων LZ
 20 ἔνεστι BZ 21 εἰς ci. Keil] ὅτε libri; ὧν νῦν, εἴποτε, ἕκαστος
 ci. Re. αὐτὸν Ald.] αὐτῶν AM, αὐτῶν BLZ 27 εἰς τὸ super lin.
 add. B¹ 28 παραγγελλόμενα] alterum λ ad. L¹, μένα in ras Z
 29 τῶνδε inserui

θῶν, παραθαρρύνοντες ἀλλήλους, μέγα φρονούντες μὲν τοῖς
 ἔργοις, ἀξιοῦντες δὲ μάχεσθαι καὶ ἐκείνοις, οὕτως παρελθόντες
 ταῦτα ὑπουργήσαντες, ὅσα δὴ ἀνθρώπινα, νικήσετε. εἰ δέ τις 15
 ὑμῶν ἀξιώσας τοὺς μὲν πολεμίους πλείον' ἔτι εἶναι ἢ ἀνθρώπους
 5 καὶ ἀτρώτους εἶναι, αὐτὸς δὲ ὡς μηδενὸς ἀξίος ὑποχωρήσει,
 τοῦτο σωτηρίαν νομίσας εἶναι, πρῶτον μὲν τὴν γνῶμην ἡττη-
 μένος ἀδικεῖ, ἔτι δὲ ἔμπαλιν αὐτῷ τὸ σῶμα τοῦ ἔργου πεφυκὸς
 655 τὰ ἐναντία οἷς βούλεται ὑπουργήσει — εἰς τοῦτοπιθεῖν μὲν γὰρ
 οὐθ' οἱ πόδες πεφύκασι ἀναχωρεῖν οὐθ' οἱ ὀφθαλμοὶ ὁρᾶν
 10 οὐδενός —, δίχα δὲ διαιρεθεὶς τῷ ἀναχωρεῖν ὑπηρετῶν
 καὶ τὸν ἐπιόντα ἅμα κίνδυνον φυλάττων καθυφίξει ταχέως
 καὶ τὸν ἀντιτάτην οὐ δυνήσεται ἀμύνεσθαι. ἐὰν δὲ ἀνα- 16
 στραφεὶς ἀξιοῖ φεύγειν ὡς ἀποφευξόμενος, πρῶτον μὲν τὰ
 γυμνά τοῖς πολεμίοις δείξει, ἐν οἷς τιτρώσκεσθαι ἢ ἀλίσκεσθαι
 15 ἀνάγκη, ἔπειτα πολλοὶ καὶ κοῦφοι οἱ διωζόμενοι ἀκοντισταὶ
 καὶ σφενδονῆται καὶ τοξόται, οὓς οὕτε αὐτοὺς ῥάδιόν ἐστιν
 ἀποφυγεῖν οὐτε τὰ βέλη αὐτῶν, <ἀλλ'> ἦττον ἔτι πολλῶν· ὁ
 γὰρ τάχιστος ἀνὴρ τοῦ βραδυτάτου τοξεύματος οὐδὲ μέρος
 ταχυτήτος παρέχει. εἰ οὖν τις ὑμῶν φιλοψυχῶν παρεσκεύασται 17
 20 ἀναχωρεῖν ἢ φεύγειν ἵνα σωθῇ, οὐκ ὀρθῶς γινώσκει τὸ φιλο-
 ψυχεῖν ὅτι ἐστίν· ἐν γὰρ τῷ μένειν καὶ ὁμοσε χωρεῖν οὐ
 μόνον τὴν αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν οἴκοι μενόντων ψυχὰς σώζει.

Εἰ μὲν οὖν εὖ ᾔδει τις ὅτι τόνδε τὸν κίνδυνον διαφυγῶν 18
 μεθ' ἡδονῆς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον διατελέσας σὺν εὐκλείᾳ τελευ-
 25 τήσκει, εἶχεν ἂν λόγον τινὰ ἢ κακία· νῦν δὲ <οἱ> πολλοὶ καὶ κακοὶ

1 παραθαρύνοντες B μέγα φρονούντες ci. Keil] καταφρονούντες
 libri 2 ἐκείνοις ci. Keil] ἐκείνοι libri: καὶ ἐκείνους παρελθόντες
 Ald οὕτω Z παρελθόντες] παρ in ras. Z 3 δὴ] δὲ LZM,
 γε ci. Re. νικήσετε Ald.] νικήσαντες libri 4 εἶναι ci. Re.]
 εἰδέναι libri, εἰληχέναι ἢ <κατ'> ἀνθρώπους ci. Keil 5 ὑποχω-
 ρήσι B (at ὑπὸ in ras.: fuit ὦν vel ὡς) LZ 6 νομίσας] cas in
 ras. L. 7 πεφυκὸς ci. Re.] πεφυκός libri; 8 τὰ] τὰ μὲν LZM
 οἷς] o in ras. B 9 ὀφθαλμοὶ ex ὀφθλαμοὶ corr. B 11 καθυ-
 φήσει ci. Keil] κατὰ φύσιν libri; φυλαττόμενος καταδείξει vel ἀπαγο-
 ρεύσει ταχέως καὶ τὸν ci. Re.: φυλάττων <παρὰ φύσιν αὐτὸς κινούμενος
 τόν> κατὰ φύσιν ταχέως ἰόντα ἀντιτάτην vel φυλάττων τὸν κατὰ
 φύσιν ταχέως ἰόντα ἀντιτάτην . . . ci. Dobr. 14 δείξει] δ in
 ras. Z ἀλίσκεσθαι ci. Keil] μάχεσθαι libri ALICK-: MAX- 15 ἀνάγκη]
 γκη in ras. Z διωζόμενοι] δ in ras. Z 16 σφενδονῖται ZM
 17 ἀλλ' inser. Re. 18 βαδυτάτου A 19 βραδυτήτος super-
 scripto ταχ M ὑμῖν AB φιλοψυχῶν] ω in ras. A 25 λόγον
 e λίγον corr. B οἱ inserui καὶ secl. Re.

- δόξαντες εἶναι ὀλίγον χρόνον βιοῦντες διὰ τὴν δύσκληIAN ἀνιών-
μενοι καὶ ἄτιμοι παρ' ἐντίμοις ὄντες κακῶς τὸν ἐπίλοιπον βίον
19 τελευτήσαντες ὀνειδῇ τοῖς παισὶ καταλείψουσιν. ἐπεὶ δὲ πεφύ-
καμεν οὐκ ἀθάνατοι, πῶς κάλλιον ἀποθνήσκειν ἢ ὑπὲρ ὧν χρή
τιμωροῦντας; ποίαν ἄλλην ἀρετὴν κτωμένους; ποῖος ἡδίων 5
θάνατος; τίνες εὐκλεέστεροι ἀποθανόντες ἢ οἱ οὕτω τελευτή-
σαντες; δημοσίου τάφου ἀξιοῦνται, θυεῖαι ἐπὶ τούτοις γίνονται,
ἀγῶνες ἐπὶ τούτοις τίθενται, ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον
μνήμην καταλείπουσιν. οἱ δὲ τούτων παῖδες δημοσίᾳ ἐκτρέφον-
ται, τιμώμενοι πανοπλίας προεδρίαις, θαυμαζόμενοι καὶ ἐν χοροῖς 10
20 καὶ ἐν γυμνασίοις καὶ ταῖς ἄλλαις συνουσίαις. τοῖς δὲ ἐκ τοῦδε
τοῦ κινδύνου σωθεῖσιν, ἀνδράσιν ἀγαθοῖς γενομένοις, ἀκίνδυνος
ὁ λοιπὸς βίος, μακαριζομένοις ἐν πάσαις πανηγύρεσιν ἐν πάσαις
θεωρίαις. οἱ φίλοι τούτοις φίλοι εἰσίν, οἱ ἐχθροὶ τοὺς τοιούτους
ὑπέρχονται, πᾶς ἀνὴρ ξενοῦσθαι βούλεται· ἐκ τῶνδε καὶ γα- 15
μετὰς προθύμως ἂν εὖροιο· οὗτοι γηράσκοντες εὐδαιμονίζονται.
Νῦν οὖν, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, καθ' ὅσον ὑμῶν ἕκαστος
ἰσχύει μηδὲν ὑπολειπόμενος τῆς δυνάμεως, ἀντιλαμβάνεσθω
τῶνδε τῶν ἀγαθῶν· ὑπομνήσκω δὲ ὑμᾶς, ὅτι καὶ τὰ ἱερὰ
ὑμῖν καλὰ γέγονεν. 20

III.

ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΣ Β.

- 1 Καὶ τὰ ἱερὰ καλὰ καὶ τὰ ὑμέτερα παρεσκεύασται·
ἀλλ' ἄνδρας χρή εἶναι ἀγαθοῦς· εἰκὸς δὲ ὑμᾶς περὶ

1 δόξαντες] ο in ras. L 2 ὄντες] ἄγοντες ci. Re. 3 κατα-
λείψουσιν Z; κατέλειψαν ci. Re.; cf. Kühner-Gerth I p. 172 adn. I
4 ἀθάνατοι] v in ras. A² πῶς scripsi] ποῦ libri 5 τιμωροῦντας
scripsi] τιμωροῦσι libri ἀρετῆς BL ποίαν ἄλλην μείζω δόξαν
ἢ τὴν ἐξ ἀρετῆς ci. Re. 6 θάνατον ZM ἢ ἀποθανόντες οἱ Trai.
Steph.] οἱ ἀποθανόντες ἢ libri 7 δημοσίου] ο ex parte et v totum
in ras. A² 9 μνήμα ABL 10 προεδρείαις A ante ras.
12 γινομένοις Ald. 14 τούτοις φίλοι] ις φι postea add. A τοὺς
τοιούτους ὑπέρχονται ci. Re.] τοῖς τοιούτοις ὑπερέχονται libri
15 αὐτοῖς ante ξενοῦσθαι addi vult Re. 16 προθύμους ABL
εὖροιο ci. Keil] εὖροις Z, εὖρης AB, εὖροις superscripto η L⁴
17 καθ' ὃν LZM Ald.; καθ' ὃ ci. Dobs. 19 τῶν om. BLZM

Titulum προτρεπτικός β' scripsi; "Ἐτι τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν
αὐτῶν A; καλὰ γέγονεν τοῦ αὐτοῦ τῶν αὐτῶν καὶ τὰ ἱερὰ etc. B,
tum verbis τοῦ αὐτοῦ τῶν αὐτῶν linea rubra deletis rubro in
marg. B. add. titulum quem A; tit. om. MLZ, sed L quidem in indice
exhibet Λεσβῶναξ γ; ceterum cf. p. 3 et 8. 21 Καὶ τὰ ἱερὰ]

⁶⁵⁶
(173) τῆς ὑμετέρας αὐτῶν πατρίδος μέλλοντας ἀγωνιεῖσθαι καὶ
ὄντας πατέρων ἀγαθῶν τοιούτους ἔσcesθαι. ἢ ἄλλο τι παρ-
ασκευάσατε κάλλιον ἡμείων. ὥστε οὐ δεῖ ὑπεριδεῖν οὔτε λόγου
οὔτε ἔργου οὐδενὸς οὐδὲ † μὴ τοῖς ἐτοίμοις παρακελεύ-
5 εσθαι. ἀλλὰ τοῦτο δὴ μοι δοκεῖ καὶ μάλιστα χρῆναι ποιεῖν. 2
τοῖς μὲν γὰρ <μὴ> θέλουσιν ἀγαθοῖς εἶναι μάταιον καὶ λέγειν
καὶ ποιεῖν, σπεύδοντα ὅπως ἔσονται ἀγαθοί, τοῖς δὲ ἐθέλουσί
γε <καί> βουλομένοις τοῦναντίον. παντὸς γὰρ πράγματος ἐπίδοσίς
ἐστίν, ἔστ' ἂν τέλος ἔχη· καὶ ἀρετὴν πλείστον ἂν εὖροις αὐτοῦ
10 ἐπιδιδούσαν, ὅπου μεγίστην καὶ τιμὴν ἔχει καὶ ἄθλοισι καὶ ἐπαί-
νοισι. οὐκ οὖν, ὅπερ εἶπον ὀλίγῳ πρόσθεν, οὐδεὶς ἂν κάλλιον παρα-
σκευάσαι ἡμείων. ὥστ' εἰ καὶ νῦν ὑμῖν παρεσκεύασται — παρεσκευά- 3
σθω δὲ καὶ ἐνὶ ἐκάστῳ καὶ πᾶσιν — ὅπως ἔσcesθε ἀγαθοί, καὶ ἀζῖωμα
ἔχετε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς μέγα, οὐχ ὑμᾶς βλάψει ἀκοῦσαι τὴν ὑμε-
15 τέραν ἀρετὴν καὶ τὸ ἀζῖωμα τῶν προγόνων ὁμοῦ καὶ [τὸ ἀζῖωμα]
τὸ τῶν πολεμίων, ὃ μικρότερον δι' ὑμᾶς ἔχουσιν, ἀλλ' ὠφελῆσει.
'Υμῶν γὰρ οἱ τε παλαιοὶ πατέρες ἐν τοῖς Ἑλλήσι μέγα
ἀζῖωμα ἀρετῆς εἶχον καὶ λόγον ἀγαθόν, οἱ τε νέοι . . .

ὑπομνησκω δὲ ὑμᾶς, ὅτι καὶ τὰ ἱερὰ καλὰ γέγονε καὶ τὰ ὑμέτερα
καλῶς παρεσκεύασται ci. Steph. iungens orationes; καίτοι τὰ ἱερὰ καλὰ
<γενέσθαι τί ὄφελος, εἰ μὴ> καὶ τὰ ὑμέτερα παρεσκεύασται Re.
παρασκεύασται BL 2 post ὄντας Steph. ἀξίους vel κληρονόμους
inseri vult πατρῶων Z ἢ κτλ. scripsi] ἢ ἄλλο τι παρασκευάσαι
τὸ κάλλιον ἢ ἄμεινον A¹; ἢ ἄλλο τι ἀντιπαρασκευάσαι τὸ κάλλιον ἢ
ἄμεινον A²BLZM; ἢ ἄλλο τι ἂν παρασκευάσαιτε κάλλιον ἢ ἄμεινον
vel ἢ ἄλλο τι ἂν τις παρασκευάσαιτο κάλλιον ἢ ἄμεινον Scheibe
Zeitschr. f. d. Altertumswissenschaft 1845 p. 211 4 ἔργον B
οὐδὲ μὴ] εἰ δὲ μὴ ci. Re., cf. comm. ad h. l. 5 ἀλλὰ] ἀλλὰ κε-
λεύουσι ci. Re. 6 μὴ Ald.] om. libri 7 ποιεῖν πάντα
ci. Re. 8 καὶ Ald.] om. libri 9 ἔχη] ἔχει Z et A ante corr.
ἀρετὴν Ald.] ἀρετῆς libri εὖροις L¹ primitus] εὖρης ABL²ZM
αὐτοῦ scripsi] αὐτὴν libri; καὶ αὐτὴν Re. 10 ἔχει] ἔχειν libri
ἄθλοισι] καὶ τοῖς ἄθλοισι ἴσου ἐπαίνους ci. Re. 11 οὐκ οὖν ex οὐκ-
οὖν A² 11 παρασκευάσαι ci. Steph.] παρασκευάσαντο libri, defendit
Scheibe l. c.; ἂν κάλλιον παρασκευάσαι ἢ ἄμεινον sec. § 1 ci. Jacobs
in obs. ad Anthol. Palat. p. 43 12 ὑμῖν ci. Re.] ἡμῖν libri παρε-
σκεύασται — δὲ ci. et distrib. Keil] παρεσκεύασται παρεσκεύασται γὰρ
ABLZ; alterum παρεσκεύασται superscripsit M 13 ἔσcesθαι A, ἔσcesθαι
superscripto ε LZ 14 ἔξετε Ald. ὑμᾶς ex ἡμᾶς corr. L¹
βλάψει ci. Steph.] βλάψαι libri ἀκοῦσαι scripsi] ἀκούσαντας libri,
ἀκούσαντες Ald. 15 τὸ ἀζῖωμα del. Keil 16 τὸ om. Z
ὃ μικρότερον ci. Keil] ὑμέτερον libri; ὑμέτερον ὄν, δι' ὑμᾶς γὰρ . . .
ci. Re.; ὃ <οὐ> (add. Orell.) μέτριον . . . ci. Jacobs in append. obs.
miscell. ad Porsoni Adversaria p. 327 lacunam indicavi

- 4 μαρτύριον δὲ τούτου ὑμῖν ἐρῶ. οἱ μὲν ἄλλοι πάντες Ἑλ-
ληνες ἐκ τῆς σφετέρας αὐτῶν μεταστάντες οἰκοῦσιν ἕκαστος
αὐτῶν ἐξελάσαντες ἐτέρους καὶ αὐτοὶ ἐξελαθέντες ὑφ' ἐτέρων.
καὶ κατὰ τοῦτο δύο φέρεσθε καυχήματα ἀρετῆς· οὔτε γάρ
ἐξηλάθητε ἀπὸ τῆς σφετέρας αὐτῶν ὑπὸ οὐδαμῶν ἀνθρώπων, 5
οὔτ' ἐξελάσαντες ἐτέρους αὐτοὶ οἰκεῖτε· καὶ κατὰ μὲν τὸ μὴ
ἐξελαθῆναι ἀνδρείας στέφανον τὴν πατρίδα ἔχετε, κατὰ δὲ τὸ
5 μὴ ἐξελάσαι δικαιοσύνης. ταῦτα μὲν γάρ τῶν παλαιῶν μαρτύρια
ἀρετῆς πατέρων· τῶν δὲ νέων ἄλλα τε πολλὰ καὶ ὅτι τῷ βαρβάρῳ
στρατῷ ὑποχωρήσαντες ἐκ τῆς πατρίδος καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα, 10
ὀρμώμενοί ἐκ τῆς Σαλαμῖνος ἡλευθερώσατε πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα
6 καὶ τούτους, οἱ νῦν ἐφ' ὑμᾶς ἔρχονται. ὦ Ζεῦ τε καὶ θεοί,
μεγάλῃς ἀσεβείας· ἐπὶ τοὺς ἐλευθερώσαντας οἱ ἐλευθερωθέντες
ἔρχονται, δουλῶσοντες μετὰ τῶν τῇ Ἑλλάδι δουλείαν φερόντων
Ἑλλήνων, μετὰ τῶν ὑμετέρων δούλων, οὐδέν γε τῶν αὐτῶν 15
ποιοῦντες τοῖς ὑμετέροις προγόνοις, οἳ ποτε τῇ Σπάρτῃ ἐπε-
βοήθησαν ἐπανισταμένων τῶν δούλων, ὅτε ἀφίκετο <ὁ> ἔχων
φοινικίδα καὶ ἐπεκάλει τοὺς προγόνους βοηθῆσαι καὶ μὴ περι- 157
7 ιδεῖν ἐπιβουλευθείσαν τὴν Σπάρτην. ἀντὶ δὲ τῆς εὐεργεσίας
τῆςδε τήνδε ἡμῖν τὴν κακοεργασίαν ἀποδίδοσι· καὶ νῦν οὗτοι, 20
τῆς ὑμετέρας ἔνεκα ἀρετῆς ὄντες οἵτινές εἰσι, δηοῦσί τε τὴν
ὑμετέραν καὶ ἐλευθεροῦσι τοὺς ὑμετέρους δούλους καὶ ἐπάγουσιν
ἐφ' ὑμᾶς παρανόμως καὶ παρασπόνδως, οἷς οὐδὲ θέμις ἦν

1 ἄλλοι B 3 ἐξελάσαντες] ἔ in ras. A ἐξελασθέντες Ald.
4 καυχήματ' Z 5 ἀπὸ Wesseling ad Herodot. I 56] ὑπὸ libri
σφετέρας] σφε in ras. A² ἀνθρώπων superscripto w B¹ 7 τὴν
ex τῇ A² 8 ταῦτα μὲν γάρ] ταῦτα μὲν ὑπάρχει ci. Re. 9 δὲ ci. Re.]
τε libri: νέων ἄλλα τε πολλὰ καὶ ὅτε μὲν τῷ AB; νέων καὶ ὅτι
μὲν ἄλλα τε πολλὰ καὶ ὅτε μὲν τῷ LZM: νέων καὶ νῦν ἔτι μένει
ἄλλα τε πολλὰ καὶ ὅτι Re.: νέων κεῖται μὲν ἄλλα τε πολλὰ καὶ ὅτε
μὲν Jacobs l. c. p. 309 βαρβάρων ci. Steph. 11 ὀρμούμε-
νοι Z ἡλευθέρωσαν Orell. τὴν ante Ἑλλάδα add. M²
12 ἡμᾶς Z 13 εὐσεβείας libri: μετὰ ἀσεβ. vel τῆς ἀσεβ. ci. Re.
14 δουλῶσοντες Ald.] δουλῶσαντες libri δουλίαν B φερόντων]
ἐπιφερόντων ci. Re. 16 ἐπεβοήθησαν] οἷθ in ras. A 17 ἐπι-
σταμένων LZ: ἐφισταμένων Ald. ὅτε — ἐπεκάλει scripsi] ὅτε
ἀφίκετο καὶ ἔχων φοινικίδα ἐπεκάλει libri: post ἀφίκετο add. Περι-
κλείδας Orelli, collato Plut. Cim. 16 18 ἐπεκάλος B προγόνου]
πολεμίου ZM 20 ἀποδίδωσι ZM¹ 22 ὑμετέραν ex ἡμετέραν
corr. B¹ τοῖς ὑμετέροις B 23 παρανόμως corr. ex παρινό-
μους A¹, ex παρανόμος B¹ παρασπόνδως Ald. et superscripto
ou M; παρασπόνδους ABLZ οἷς] ἦς L

- Ἡρακλειδῶν ἡγουμένων <τῆς> Ἀθηναίων ἐπιβῆναι cὺν πολε-
 μίοις ὅπλοις. ἀλλὰ γὰρ οὔτε θεοὺς οὔτε ἀνθρώπους αἰδοῦν-
 ται· οὐ γὰρ ἂν τάδε ἐποίουν. <νῦν δ'> ὑμεῖς, ἐὰν θεὸς θέλῃ,
 8 δίκην αὐτοῖς ἐπιθήσετε. ἐνθυμήθητε δὲ ὅτι ὑμεῖς μὲν ἐκ τῆς
 ὑμετέρας αὐτῶν ὀρμώμενοι ἀγωνιεῖσθε, ἀπὸ ἐστίας πατρῴας 5
 ἕκαστος καὶ θεῶν τῶν ἄλλων κατὰ πόλιν, οὐ τῶν κτισάντων
 φονέες γενόμενοι, ἀλλὰ τοκέων τυχόντες, τοῖς ὑμετέροις θεοῖς
 εὐξάμενοι περὶ τῶν αὐτῶν, ὥστε καὶ τὴν δίκην τὴν παρὰ
 9 θεῶν καὶ δαιμόνων μεγάλην σύμμαχον ἔχειν. μάχεσθε δὲ
 ἀνδράσιν ὕβρισταῖς καὶ ἀνοσίοις, οἱ τὴν μὲν σφετέραν αὐτῶν, 10
 ἐν ἣ ἐγένοντο, ἀπώλεσαν καὶ ἐξέλιπον, ἡ θεοὶς ἔχθραν θέντες
 ἢ κακοί τε καὶ ἀνάκιδες ὄντες, ἐπὶ δὲ τὴν ὑμέτεραν ἔρχονται
 ἐξ ἀλλοτρίας ὀρμώμενοι οὔτε ἀπὸ τῆς σφετέρας ἐστίας ἕκαστος
 αὐτῶν οὔτ' ἀπὸ τῶν ἄλλων [οὔτ' ἀπὸ] πατρῴων θεῶν, ἀπὸ
 Ἑριννύων δὲ καὶ ἀπὸ ἀπάτης δαιμόνων ἐλαυνόμενοι ἡκούει 15
 δίκην δῶκοντες. οὐ γὰρ οὔτε πλείους ὑμῶν εἰσὶν οὔτε εὐο-
 πλότεροι· οὐδὲ ὑμῶν δειλίαν καταγνόντες ἔρχονται οὕτω
 θρασεῖς διὰ τῆς ὑμετέρας, ἀλλὰ θεῶν τις ἄγει αὐτοὺς δῶκοντας (174)
 10 δίκας μιαρῶν τε καὶ ἀνοσίων ἔργων. παραστήτω οὖν ὑμῶν
 ἐκάστω τοῦτο, ὥς τὸ θαρρεῖν πλείστον φέρεται εἰς τὸ νικᾶν· 20
 ὥς οὖν καὶ τῶν θεῶν συμμάχων ὄντων καὶ ὑπάρχον[των]
 ὑμῖν τούτων καὶ ἀμείνοσιν εἶναι καὶ εὐδοξότεροις, βραχὺν χρόνον
 ἀνασχόμενοι τὰ ὅπλα τῶν πολεμίων μακρὰν δόξαν καταστήσεσθε
 ἀρετῆς εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον καὶ ἀναμνήσετε πάντας τοὺς
 ἀνθρώπους, ὅτι ὑμεῖς ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ἔστε παῖδες, οἱ 25
 ποτε ἀποβάντας τοὺς βαρβάρους τῆς ὑμετέρας εἰς Μαραθῶνα

1 Ἡρακλειδῶν] ei ex e corr. A¹ τῆς inserui] τῇ vel τὴν ci.
 Re. 3 νῦν δ' inser. Keil] δὲ post ὑμεῖς add. Steph.; ὦν ὑμεῖς
 ci. Re. 6 κατὰ πόλιν ci. Keil] καὶ πόλεως libri 7 ἀλλὰ]
 αὐτοχθόνων vel εὐσεβῶν add. Re., cf. comm. 8 τῶν om. M,
 τὴν αὐτῶν Z 9 μαχεῖσθε ci. Steph. 11 ἐγένετο L 12 ὄντες]
 on in ras Z 13 ἀλλοτρίας BL 14 οὔτ' ἀπὸ secl. Bekk.
 ἀπὸ τῶν πατρῴων ZM 15 καὶ super lin. add. A¹ ἀπάτης]
 ἄτης ci. Re. 16 δῶκοντες] δῶκουσιν superscripto ὄντες M
 17 οὐδὲ ci. Bekk.] οὔτε libri ὑμῶν ci. Re.] ὑμετέραν A, ἡμετέραν
 BLZM 18 θρασεῖς scripsi] θρασεως libri 19 δίκην superscripto
 ac L 20 τοῦτο ci. Steph.] τούτων libri 21 ὑπάρχον ci. Bekk.]
 ὑπαρχόντων libri; ὑπαρχοντος ci. Steph. 22 καὶ om. LZM ἐνδο-
 ξότεροις ZM 23 μακρὰν] an in ras. Z 24 τοὺς super lin. add. Z¹
 25 τῶν] v in ras. A 26 ἀποβάντες Z; ἐπιβάντας ci. Pierson ad
 Moer. p. 48 τῆς ὑμετέρας om. ZM εἰς] ἐπὶ ZM μαρθῶνα B

αὐτοβοεῖ νικήσαντες πολλὰς μυριάδας ἀνθρώπων ἐξέβαλον [ἐκ τῆς
 γῆς], τοὺς δ' ἀπέκτειναν, οὐ περιδόντες οὐτ' εἰ τις αὐτοῖς ἔμελλεν
 ἐκ τῆς Πελοποννήσου βοήθεια ἥξειν οὐτ' εἰ ὀλίγοι πολλοῖς μαχοῦν-
 ται, ἀλλὰ τῇ σφετέρᾳ αὐτῶν ἀρετῇ πιστεύσαντες συμβαλόντες ἐνί-
 5 κησαν· τοῦτο δὲ Πλαταιᾶς μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ταῦτα 11
 φρονούντων ἐνίκων μαχόμενοι. ἐνίκησαν δὲ καὶ ἐπ' Ἀρτεμίσῳ τῆς
 Εὐβοίας ναυμαχοῦντες καὶ πρὸ Σαλαμῖνος, ὥστε εἰς τόδε ἡμέρας
 658 σωτῆρες τῆς Ἑλλάδος ὀνομάζεσθαι. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἀγῶ- 12
 νας καὶ καλοὺς ἡγωνίσαντο οἱ ὑμέτεροι πατέρες, ὧν τῆς νίκης
 10 τῶν ἄθλων ὄροι πεπήγασιν πολλῶν ἡμερῶν πλοῦν ἀπὸ τῆς
 ὑμετέρας πόλεις μεγάλαι, ὑπακούουσαι τοῦ ὑμετέρου κήρυκος.
 Εὐξάμενοι οὖν τοῖς θεοῖς τοῖς Ὀλυμπίοις, οἱ ὑμῖν κατὰ τὸ 13
 εἰκὸς πλέον νεμοῦσιν ἢ τοῖς πολεμίοις, † εὐχῇ συμβαλλομένη τοῖς
 ἀνδράσι. θαρρεῖτε δὲ καὶ ἴσα νεμόντων τῶν θεῶν <ὥς> εὖ ἀγωνι-
 15 εῖσθε· τὰ ἱερὰ καλὰ καὶ τὸ δίκαιον ὑμῖν μὲν θαρρεῖν παρέξει, ἐκεί-
 νοις δὲ δεδιέναι. ἃ δὲ μάλιστα ἀνδρας τελέουσ παροξύνει, ὑμῶν
 αὐτῶν ἀκούσατε, πόλεώς τε μέγεθος καὶ εὐδαιμονίαν καὶ δόξαν,
 ἣν ἕκαστος παρ' ἑαυτῷ ἔχει ἃ τε νέοις ἀνδράσιν ἡλικίας [δὲ]
 ἀθύρματα, παῖδες καλοὶ καὶ γυναῖκες καὶ γυμνάσια καὶ κυνη-
 20 γεία, ὧν ὑμεῖς <ὑπὸ> τῇ μεγάλῃ ἐλευθερίᾳ πλείστα τε καὶ
 κάλλιστα ἀπολαύετε, περὶ ὧν μαχεῖσθε νυνὶ ὑμετέρων ὄντων
 περιττῶν ἀνδράσιν, οἷς τοῦτα σπάνια. παρακελευσάμενοι οὖν 14

1 ἐκ τῆς γῆς seclusi τῆς om. M 2 ἔμελεν B 3 τῆς om. Z
 βοήθεια ci. Ald.] βοηθῶν A, idem B sed w in ras., βοηθεῖν LZM
 οὐτ' εἰ] οὐτ' <ὀρωδοῦντες> εἰ ci. Re. 5 ταῦτα legit Steph.]
 ταῦτα libri 7 ναυμαχοῦντων superscripto οὐντες M πρὸ] πρὸς
 A ante ras., LZM; de B nihil enotavit Laqueur 8 σωτῆρας ci. Re.
 11 ἡμετέρου A 12 ὑμῖν scripsi] ἡμῖν libri 13 νεμοῦσιν scripsi]
 νέμουσι libri εὐχῇ] ἀγαθῇ τύχῃ ci. Re.; εὐψύχως ci. Jacobs in
 obss. crit. ad Anthol. Palat. p. 22 συμβαλλομένη τοῖς ἀνδράσι] συμ-
 βάλλωμεν λησταῖς ἀνδράσι Ald. probante Bekkero; cf. comm. ad h. l.
 14 ὥς add. Keil δὲ in fine versus add. (?) A. καὶ] ὥς ci. Re.
 ἴσα ci. Re.] εἰς ἃ libri 16 τελέουσ ci. Keil] νέουσ libri 17 εὐδαιμονίαν
 καὶ δόξαν scripsi] εὐδαιμονίας καὶ δόξης libri 18 δὲ seclusi] οἷον vel
 οὖν vel ἐστὶν ci. Re. 20 ὑπὸ inser. Keil] ὧν ὑμεῖς πάντων μετὰ τῆς
 ἐλευθερίας . . . vel τούτων ὑμεῖς αὐτοὶ μετὰ τῆς ἐλευθερίας . . . ἀπολαύ-
 σετε ci. Re.; ὧν ὑμεῖς ἐν τῇ μεγάλῃ ἐλευθερίᾳ πλείστα τε καὶ κάλλιστα
 ἀπελάβετε, περὶ τούτων μαχεῖσθε νυνὶ ὑμετέρων ὄντων περιττῶν ἀν-
 δράσιν, οἷς ταῦτα σπάνια vel ὧν πλείετων τε καὶ κάλλιστων ἀπολαύετε
 ci. Jacobs in Dion. Hal. de comp. verb. ed. Goeller (Jenae 1818) p. 245
 (attulit Orellius) γε pro τε Z 21 κάλλιστα] ἔτ in ras. A¹
 22 περιττῶν ci. Jacobs l. e.] περιττὸν libri

ὑμῖν αὐτοῖς ἀνὴρ ἀνδρὶ καὶ δημότης δημότῃ καὶ φυλέτης φυλέτῃ
 2 ἵτε τύχῃ ἀγαθῇ, ἐπειδὴν ἡγήται τις ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

1 ὑμῖν in fine lineae add. A¹ ut videtur φιλέτις φυλέτῃ B,
 φιλέτης φυλέτῃ LZ 2 ἵτε ci. Bekk.] τῆτε libri; χρῆσθε Ald.
 ἡγεῖται Z

COMMENTARIUS.

I.

Πολιτικός.

1. ad sententiam cf. Dem. IV 1 εἰ μὲν ἤρεσκε τί μοι τῶν ῥηθέντων. ἡσυχίαν ἂν ἦγον, εἰ δὲ μή, τότε ἂν καὐτὸς ἐπειρώμην. ἃ γινώσκω, λέγειν vel Dem. VI 3. VIII 1; Isocr. VI, 2 εἰ μὲν τις τῶν εἰθισμένων ἐν ὑμῖν ἀγορεύειν ἀξίως ἦν τῆς πόλεως εἰρηκώς, πολλὴν ἂν ἡσυχίαν ἦγον· νῦν δὲ ὄρων τοὺς μὲν συναγορεύοντας, οἷς οἱ πολέμοιοι προστάττουσιν, τοὺς δ' οὐκ ἐρρωμένως ἐναντιούμενους, τοὺς δὲ παντάπασιν ἀποσεσιωπηκότας, ἀνέστην ἀποφανούμενος, ἃ γινώσκω περὶ τούτων κτλ., id. XII 12 τῶν ῥητόρων τοὺς πολλοὺς οὐχ ὑπὲρ τῶν τῇ πόλει συμφερόντων, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν αὐτοὶ λήψεσθαι προσδοκῶσιν, δημηγορεῖν κτλ., id. XII, 143. — παρὰ τὴν αὐτῶν γνώμην | oratores, qui stant a Thebanis, rogationes ferunt ex illorum. Thebanorum dico, sententia. — similiter Isocr. IV 3 de qua re sit dicturus indicat: ἤκω συμβουλευέων περὶ τε τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ τῆς ὁμονοίας τῆς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς κτλ. — finis huius sententiae plane corruptus videtur. Atque quae Orellius¹⁾ l. c. p. 4 proponit, displicent praeter hoc λέγεσθαι εἰωθότων, quod perfacile potest probari respectis Dem. VIII 4 πολλὰ δὲ θαυμάζων τῶν εἰωθότων λέγεσθαι παρ' ὑμῖν κτλ., modo ne hiatus evadat, qui, ut supra vidimus, in hac declamatione diligentissime est evitatus. Dicturus est sophista de bello περὶ τοῦ παρόντος ὑμῖν πολέμου, qua de re dubitari non licet: restant verba τῶν ἐν ὑμῖν αἰεὶ λέγειν εἰωθότων, ὡς χρὴ τούτων ἕκαστα πράττειν.

¹⁾ 'Aut legendum λέγεσθαι εἰωθότων, aut quod magis placet verba haec luxata et e loco suo mota transponenda post v. ἐπιχειροῦντας λέγειν ut totus locus sic constituendus sit et legendus: Νῦν δὲ ὄρων . . . ὑμᾶς τε περὶ τῶν τῇ πόλει συμφερόντων οὐκ ἐπιχειροῦντας λέγειν καὶ τοὺς ἐν ὑμῖν αἰεὶ λέγειν εἰωθότας (vel etiam καὶ τινῶν ἐν ὑμῖν αἰεὶ λέγειν εἰωθότων, ut sit genitivus absolutus) παρελήλυθα διδάξων περὶ τε τοῦ παρόντος ὑμῖν πολέμου, ὡς χρὴ τούτων (scil. quae ad bellum hoc pertinent) ἕκαστα πράττειν.'

Quaeritur, quo ex verbo pendeat *ωc*. Cum διδάξων non bene coniungi potest, quia longius abest; sed tum pro τούτων scribendum est τούτου, ut ad πόλεμον referatur, et verba *ωc* πράττειν transponenda post πολέμου (quod Orell. fecit pronomine τούτων non mutato). Sin autem *ωc* cum λέγειν coniunges, quod magis placet, quia hac ratione λέγειν non iam absolute positum erit, οὐ ante χρῆ inserendum est, cum appareat eos, qui dicere solent, contra Athenienses dicere neque consentaneum sit oratorem ipsum eadem, quae illi suadent, facere velle. Sed quomodocumque res se habet, apertum est sophistam altero loco dicturum esse de eis, qui apud Athenienses verba facere solent; cf. imprimis § 5.

2. ἡμετέραν scripsi, ὑμετέραν libri | in prooemio (§ 1) et peroratione (§ 5) altera persona plur. loquitur sophista, cives suos allocutus, in narratione autem, cum de iniuriis dicat, quas Athenienses omnino, quo in numero ipse se habet, a Thebanis acceperunt, prima pers. pl. utitur; quod libri manuscripti A lectionibus probari puto; § 1 et 5 enim altera, § 2—4 prima persona invenitur, nisi quod tribus locis prima pro altera restituenda erat (p. 26 lin. 1, 5, 13). — de Thebanis vide Isoer. XIV 6 εἰ τοῖς μὲν ἅπαντα τὸν χρόνον δυσμενῶς πρὸς τὴν πόλιν διακειμένοις etc.

3. ad rem commemoratam vide Busolt, Griech. Gesch. II² 442. — τὰ Θηβαίων ἡμαρτημένα | Isoer. XIV 4. — διὰ τύχην | Isoer. IV 91 et 134. — ἐναντίοι παραταξάμενοι | Isoer. XII 92; Dem. IV 23 sine ἐναντίοι; Lycurg. 104 — κατασκάπτειν | Isoer. XIV 7 τίς γάρ οὐκ οἶδεν, ὅτι καὶ τὴν χώραν ἡμῶν κατανεμένηται καὶ τὴν πόλιν κατεσκάφαι; ἃ δὲ λέγοντες ἐλπίζουσιν ἐξαπατήσκειν ὑμᾶς, περὶ τούτων πειρασόμεθα διδάσκειν. —

4. Quanta fuerint discidia inter Athenienses et Thebanos, inde licet videre, quod poetae Athenienses omnia mala Atheniensibus a Thebanis illata esse fabulis suis fingunt. — de eversione Plataearum vide Busolt l. c. III 2, 1035. — διακειμένους | Isoer. IV 28 πρὸς τοὺς προτόνους διατεθείης. — τρόπαιον στήσαι apud Atticos solemnibus locis ut Isoer. Lys. Dem.; cf. quoque Meisterhans³ p. 192, 7.

5. ὑπὲρ ὧν εἰκὸς ὑμᾶς ὀργισθέντας... | Isoer. IV 181 ὑπὲρ ὧν ἄξιον ὀργίζεσθαι καὶ σκοπεῖν, ὅπως τῶν γεγενημένων δίκην ληψόμεθα. — πανδημεὶ ἐξιέναι | Lys. II 49 ἐξελθόντες πανδημεὶ. — ἄξιο κτλ. | Isoer. VI 9, Lys. I 36; ad sententiam cf. Isoer. XIV 7 et imprimis XIV 3 εἰ μὲν οὖν μὴ Θηβαίους ἐωρῶμεν

ἐκ παντὸς τρόπου παρεσκευασμένους πείθειν, ὡς οὐδὲν εἰς ἡμᾶς ἐξημαρτήκασιν κτλ.

II.

Προτρεπτικός α.

1. ἐν ὑμῖν] Lyeurg. ed. Rehdantz p. 140, 52. — ἀγαθοὶ κτλ.] Xen. Anab. III 2, 11. — ἃ γινώσκω] sc. συμφέρειν vel συμφέροντα. Dem. IV 1 et 51 etc., sed Isocr. VI 2 ἃ γινώσκω περὶ τούτων.

2. τὸ γικᾶν μαχομένους τοὺς πολεμίους] de constructione cf. § 9: ad sententiam Thuc. II 43, 1: λέγων ὅσα ἐν τῷ τοὺς πολεμίους ἀμύνεσθαι ἀγαθὰ ἔνεστιν. — τὴν χώραν κτλ.] § 10. — πολλὰ τάλαιπωρηθέντες] Dem. III 36 ὑμᾶς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἀξιῶ πράττειν . . . καὶ μὴ παραχωρεῖν τῆς τάξεως. ἦν ὑμῖν οἱ πρόγονοι τῆς ἀρετῆς μετὰ πολλῶν καὶ καλῶν κινδύνων κτητάμενοι κατέλιπον. — οὐκ ἀπολέσαι ἀλλὰ cῶσαι] contrarium invenitur apud Lys. XII 60: οὐ διαλλάξαι ἀλλ' ἀπολέσαι. — παραλαβοῦσιν] Isocr. IX 35 τῶν μὲν οὖν τὰς πατρικὰς βασιλείας παραλαβόντων κτλ.; sententiae sensum inde ab ἦν ἐλευθέραν usque ad ἐλευθερωθῆναι, cuius inter verba αἰσχροῦν et ὑφ' lacuna patet, hunc postulat Reiskius. cui libenter assentio: "quam si nacti fuissetis a maioribus traditam liberam, turpe vobis foret committere, ut in servitutem decideret (aut etiam αἰσχροῦν ὑμῖν τοῖς ἐκτρόνοις δουλεύουσιν παραδιδόναι) δουλεύουσιν δὲ παραλαβοῦσιν αἰσχροῦν ὑφ' ὑμῶν μὴ ἐλευθερωθῆναι: servam autem si nacti essetis, turpe vobis foret, operam nullam vos dare, ut manibus armisque vestris in libertatem vindicaretur." Keilius sic explevit: αἰσχροῦν μὴ διαφυλάξαι, δυστυχοῦσιν δὲ καὶ προσῆκον(-εν) ὑφ' ὑμῶν κτλ. Quae autem verba a sophista fuerint scripta, dici iam non potest. — ad sententiam cf. Isocr. II 9 πόλιν δυστυχοῦσιν παῦσαι καὶ καλῶς πράττουσιν διαφυλάξαι καὶ μεγάλην ἐκ μικρὰς ποιῆσαι: id. VI 12; talia ubicunque inveniuntur. — μέizω εἶναι ἢ ὅcos ἐστιν] hac constructione ostenditur duas res, quae inter se comparantur, dissimiles esse: de ea vide Schwabe, hist. Synt. d. griech. Comparison, III p. 28 Anm. 2: Die Konstruktion zur Bezeichnung eines ungleichen Verhältnisses zwischen zwei Gradsteigerungen, z. B. Dem. XVI 5 σκεπτόεν τοίνυν, μὴ πρότερον τοῦcδε γενέscθαι φοβεροῦς καὶ μεγάλους ἑάscμεν . . . καὶ λάθωσιν ἡμᾶς πλείονι μέizους οἱ Λακεδαιμόνιοι γενόμενοι, ἢ ὅcω τοῦς Θηβαίους ἐλάττους συμφέρει γενέscθαι.

3. ἰδρυσάμενοι κατέλιπον] Lyeurg. 25 παρέδσαν ἰδρυσάμενοι: Isoer. VI 12 etc. — κοσμήσαντες κτλ.] Hyper. epith. 21 ἀγάλματα δὲ καὶ βωμοὺς καὶ ναοὺς κτλ.; Platon. legg. 738c καθιέρωσαν δὲ τοῖς τοιοῦτοις λόγοις φήμας τε καὶ ἀγάλματα καὶ βωμοὺς καὶ ναοὺς κτλ. — cum his sentiis cf. imprimis Isoer. IV 43 sqq., ubi animi virorum eodem verbo ἀναμνησθῆναι ad gaudia conferuntur. — ἀμύνειν τῷ θεῷ] Lyeurg. 8 βοηθήσαντά τοῖς πατρώοις ἱεροῖς. — ad sqq. cf. Isoer. IV 184 ἐπὶ τίνας δὲ στρατεύειν προσήκει τοὺς ἅμα μὲν εὐσεβεῖν βουλομένους, ἅμα δὲ τοῦ συμφέροντος ἐνθυμουμένους. — ὅσον ἕκαστος δυνατός ἐστιν ex Thucydidis sermone est haustum: Thuc. I 17, II 77, 3 etc. — aptius erit tempus praesens vel perfectum pro aoristo ἀναμνησθέντες. — μετὰ δὲ τὴν ἡδονήν] post laetitiam, quae cum doloribus levemur accipitur: hanc, quae, si placet, negativa est, quia efficitur malis avertendis. sequitur ea, quae bonis parandis nascitur: τήνδε ante τὴν inserendum puto, ut quem modo explicui sensum, quem eundem Reiskius postulavit. evadat; hoc τήνδε ad praecedentia referendum est ut II 20 bis. Reiskius plura excidisse putavit et sic proposuit: μετὰ δὲ τὴν ἀπὸ τούτων ἡδονὴν ἄλλας sc. ἡδονάς. Hunc Keilius secutus sic emendare vult: παρὰ (pro κατὰ) δὲ τὴν ἐκ τῶν θεαμάτων ἡδονὴν vel μετὰ τὴν κατὰ τὰ θεάματα ἡδονήν. — ἀναμνησθέντες κτλ.] Platon. legg. 738d ὅπως ἂν ζύλλογοι ἐκάστων τῶν μερῶν κατὰ χρόνους γιγνόμενοι τοὺς προσταχθέντας εἰς τε τὰς χρεῖας ἐκάστας εὐμάρειαν παρασκευάζωσι καὶ φιλοφρονῶνται τε ἀλλήλους μετὰ θυσιῶν καὶ οἰκειῶνται καὶ γυνώριζωσι.

4. ad sententiam cf. Isoer. IV 124 κινδύνους ὑπομένειν, ἐν οἷς ἡττηθέντες . . . διαφθαρήσονται, κατορθώσαντες δὲ . . . δουλεύουσιν. — παθεῖν καὶ ιδεῖν apud Atticos persaepe, ut Soph. OC 1676 ἰδόντε καὶ παθόντε.

5. ἐπανενεγκεῖν κτλ.] 'volo vestrum unumquemque animum dirigere ad . . .'; hoc loco Lesbos activum pro medio adhibet ut II 7. — ὃ καὶ δεῖ κέψασθαι parenthetice ponitur. — ἃ vi pronominis interrogativi usurpatum, ut saepe. — κατελίπομεν] Dem. XI 9 καταλείποντες οἶκοι τέκνα γονεῖς γυναῖκας κτλ.; XIV 32 τίς οὖν οὕτω δυστυχής, ὅστις ἑαυτὸν γονέας τάφους πατρίδα εἵνεκα κέρδους βραχέος προέσθαι βουλήσεται; Lyeurg. 2 etc. — hanc sententiam optime intellegit Reiskius: "Mollius et planius procedet constructio, si locum ad hunc modum concipias: κατελίπομεν, ὃ μὲν (facile potuit ὃ μὲν cum fine vocabuli κατελίπομεν concurrens elidi) τοὺς γεννήσαντας (sc. κατέλιπε) πατέρας καὶ μη-

τέρας (patrem matremque, item avum et aviam), ὁ δὲ υἱοῦς (sc. κατέλιπεν), οὐκ ἔφευτεuce καὶ etc.”: quae ille autem de ἐφύτευceν καὶ ἐξέφυceν exhibet, dicens patrem φυτεύειν ‘plantare’, matrem autem ἐκφύειν ‘e corpore suo proferre, extrudere’, quia haec distinctio nusquam fit, non probō. Duo enim verba idem significantia pro uno posuit sophista, ut periodus compleretur. — τῶν κινδύνων πλείστον μέρος] Lys. II 44 πολὺ πλείστον τῶν κινδύνων μετασχόντες: Isocr. IV 99 τῶν κακῶν πλείστον μέρος μετασχόντες κτλ., VI 3, etc. — ἀμύνειν hoc loco pro ἀμύνεσθαι ponitur: cf. Bekker aneccl. I p. 79.

6. de prospero eventu belli cf. Hyper. epith. 27 διὰ τούτους πατέρες ἔνδοξοι, μητέρες περίβλεπτοι κτλ. — διαμάχεσθαι εἰς τὸ ἔσχατον] Dem. X 63 ὡς οὖν ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων ἐσομένου τοῦ ἀγῶνος κτλ. et Herodot. VII 107 διεκαρτέρει εἰς τὸ ἔσχατον. — καθιστάμενοι = γιγνώμενοι vel γενόμενοι saepe apud Atticos ut Andoc. IV 1; Isocr. XIV 46 etc.; sensus huius sententiae videtur esse: patres sunt tantopere aetate provecti, ut non amiserint sensum malorum, sed, si quid mali acceperint, se defendere non possint et miserimi sint. Itaque cum Dobsonio οὐ ante γερήρακεν interpono. Atque contrario quoque, quod sequitur, demonstratur hunc sensum postulari; cf. imprimis Lys. II 72 πρεσβύτεροι ἢ ὥστε ἐπιλαθέσθαι τῆς δυστυχίας τῆς ἑαυτῶν. — δύνασθαι τῷ σώματι] Lys. II 73 ἐν τῷ γήρᾳ ἀδυνάτους τῷ σώματι vel II 53 οἱ μὲν οὐκέτι τοῖς σώμασιν, οἱ δ’ οὐπω δυνάμενοι, ταῖς δὲ ψυχαῖς ἀμφοτέροι κρείττους γενόμενοι; Aristotel. 1° p. Ath. 49, 2 μὴ δύνασθαι τῷ σώματι ἱππεύειν ἢ τῇ οὐσίᾳ cum interpretibus.

7. ἐλπίδων] Lysurg. 60 τῶν κοινῶν ἐλπίδων στερηθῆναι; ad sententiam cf. Isocr. XIV 48 τίνα γὰρ ἡμᾶς οἶεσθε γνῶμην ἔχειν ὁρῶντας καὶ τοὺς γονέας αὐτῶν ἀναξίως γηροτροφουμένους καὶ τοὺς παῖδας οὐκ ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν αἷς ἐποησάμεθα παιδευομένους, ἀλλὰ πολλοὺς μὲν μικρῶν ἔνεκα συμβολαίων δουλεύοντας, ἄλλους δ’ ἐπὶ θητείαν ἰόντας etc. et Eurip. Hecub. 350 sqq., ubi mala servitutis pinguntur. — τροφή hoc loco significat παιδεία, ut Eurip. Hecub. 599; τροφή ζημίᾳ γίγνεται, quia servitute oppressi labores subeunt, qui hominibus liberis et liberaliter educatis indigni sunt.

8. Reiskius hoc loco proposuit: ἀλλ’ αὐτὸς ἑαυτοῦ ἀπολείπεται ἢ γνῶμη ἢ ῥώμη, ἀμφοῖν στερηθήσεται, τῆς τε νῦν ἀπολαύσεως τῆς τε εἰσαυθις ἐλπίδος τῶν ἔργων: qui sibi decreit, carebit etc. Reiskii vestigia pressit Scheibius (Zeitschrift für die Alterthumswissenschaft 1845 p. 210), qui hanc emendationem

proposuit: ἀλλά τινος ἀπολείπεται ἢ ῥώμη ἢ γνῶμη. ἀμφοῖν στερηθήσεται τῆς τε νῦν τῆς τε εἰσαῦθις sc. δόξης. At non modo nimia mutantur Reiskii correctura, sed etiam nonnulla non plane explicantur, id quod multo magis in Scheibii emendationem cadit. Quid enim sibi vult τῶν ἔργων, aut cur tam graviter dicat ille et maxime praedicat μὴ ἔσται ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐν τῷδε τῷ ἀγῶνι et postea ὅδε ὁ ἀγὼν τέλος ἔχει? Haec nempe significant in hoc proelio totam positam esse decertationem; ergo si quis non hoc proelio, sed postea decertare volet, ei non licebit, quod iam sero erit: servus erit: ὅδε ὁ ἀγὼν αὐτῷ τέλος ἔχει. Optime igitur Keilius proposuit ἀλλ' <οἰόμενος ὡς τοῦ πράττειν γένησεται εὐκαιρία> τις εἰσαῦθις. ὑπολείπεται ἢ γνῶμη ἢ ῥώμη. ἀμφοῖν στερηθήσεται τῆς τε νῦν τῆς τε εἰσαῦθις τῶν ἔργων (id est τοῦ μάχεσθαι) sc. εὐκαιρίας. Eadem sententia invenitur Cic. de harusp. resp. § 55 qui non tantum opibus valent, nescio quam fortunam tamen ac tempus exspectant. — ad ἔργον cf. § 10.

9. μαχομένοις mutavi in μαχομένους. cf. § 2: nam subiectum ad ἐν τῷ νικᾶν subaudiendum est τινάς¹⁾: ad formam sententiarum interrogativam cf. Andoc. III 14 τίνος ἔνεκα πολέμῳ μεν: ἵνα ἡ πόλις ἡμῶν ἐλευθέρα ᾖ: ἀλλὰ τοῦτο γε αὐτῇ ὑπάρχει· ἀλλ' ὅπως ἡμῖν τεῖχη γένηται: ἔστι καὶ ταῦτα ἐκ τῆς εἰρήνης· ἀλλ' ἵνα τρηῆραις ἐξῇ . . . : καὶ τοῦτο ὑπάρχει. — τοῦτο respicit ad ἀγαθόν, non κτήσις: sin autem tibi hoc non probatur, cf. Meisterhans³ § 82, 5. — τὰ τε γὰρ κτλ. | Isoer. IV 182 εἴη γὰρ ἂν τοῖς μὲν ἀδεῶς τὰ σφέτερον αὐτῶν καρποῦσθαι, τοῖς δ' ἐκ τῶν ἀλλοτρίων μεγάλους πλοῦτους κατακτήσασθαι: Xen. Anab. III 2, 39 καὶ ὅστις τε ὑμῶν τοὺς οἰκείους ἐπιθυμεῖ ἰδεῖν, μεμνήσθω ἀνὴρ ἀγαθὸς εἶναι· οὐ γὰρ ἔστιν ἄλλως τούτου τυχεῖν· ὅστις τε ζῆν ἐπιθυμεῖ, πειράσθω νικᾶν· τῶν μὲν γὰρ νικῶντων τὸ κατακαίνειν, τῶν δὲ ἡττωμένων τὸ ἀποθνήσκειν ἐστὶ· καὶ εἴ τις δὲ χρημάτων ἐπιθυμεῖ, κρατεῖν πειράσθω· τῶν γὰρ νικῶντων ἐστὶ καὶ τὰ ἑαυτῶν κῶζειν καὶ τὰ τῶν ἡττωμένων λαμβάνειν: ad ἀδεῶς καρποῦσθαι cf., porro Isoer. IV 133, Dem. I 25 etc. — inter δικαιοσύνη et τοίνυν nonnulla verba excidisse Keilius mihi persuasit. Nam cum antea his figura, quam Graeci ὑποφοράν vocant, exstet, etiam hoc loco

¹⁾ Id a Blassio Hyper. epith. § 15 neglectum esse puto, qui scribit τοῦ δὲ νικᾶν μαχομένους οἱ κινδυνεύειν ἐθέλοντες τοῖς σῶμασιν sc. αἵτιοι pro μαχόμενοι: sunt enim αἵτιοι τοῦ αὐτοὶ νικᾶν μαχόμενοι = μάχη; sed § 16 ipse exhibet ἀπόδειξιν ἡγούμενοι εἶναι τοῦ . . . τὸ μαχόμενοι τελευτῆσαι ὑπὲρ κτλ.. § 11 ἐνίκησε μαχόμενος. § 18: cf. quoque Lycurg. 70. —

eam restitui opus esse, imprimis ut particula τοῖνυν intellegi possit. Proponit igitur scribere δικαιότητος <μέγα τὸ ἀξίωμα· δικαιότητος> τοῖνυν κτλ. — ἔργον = μάχεσθαι ut §§ 8, 10, 12, 15; cf. quoque Hom. II. B 252

οὐδέ τί πω κάφα ἴδμεν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.

ἢ ἐὺ ἢ ἐκ κακῶς νοστήσομεν υἱες Ἀχαιῶν. —

male hoc loco tam iuxta ponuntur τῇ πατρίδι ἀμύνειν, ἐν ἣ ἐτράφητε et τοὺς πατέρας, ὑφ' ὧν ἐτράφητε. — ἀντιγηροτροφήσαι] Antiph. soph. frg. 136 Bl². γηροτροφία γάρ προσέοικε παιδοτροφία.

— ἐλλείπειν τούτων μὴ] sententia haec est: iustum est neminem quicquam eorum, quae modo dicta sunt, neglegere; cf. Orell. p. 25 τούτων omnia complectitur, quae ante dixerat, officia in patriam, sacra avita, parentes et liberos: τινά pro ἕκαστον ut saepissime; cf. p. 9.

11. αἰσχρὸς hoc loco significat 'non pulchra facie', ut Platon. legg. IX 859 d αἰσχροὶ τὰ σώματα. Itaque hi, cum ad foedam faciem accedat fama fortitudinis, atroci fronte etiam maiorem terrorem movent.

12. ad ὅστις cf. p. 21; inde quoque videbis, quibus de causis τοὺς καθ' αὐτὸν inseruerim spreto πάντας ἀνθρώπους, quod ex III 10 repetere licebat.

13. sophista videtur respicere ad Isocr. XIV 63 πολλῶν δ' ὄντων εἰπεῖν, ἔξ ὧν ἂν τις ὑμᾶς ἐπαράγοι μᾶλλον φροντίσαι . . . οὐ δύναμαι πάντα περιλαβεῖν, ἀλλ' αὐτοὺς χρὴ . . . συνιδόντας καὶ μνησθέντας . . . ψηφίσασθαι.

14. τὰ λεγόμενα] praesens usurpatur, quia haec semper valent; cf. Dem. ed. Rehd. ind. p. 97 sub κελεύειν. — τῷδε τῶν ἀγαθῶν] ut II 3 et 20; subaudiendum: τῶν ἐλπιζομένων ἐκ τοῦ νικᾶν Re, id est eorum, quae modo commemorata sunt. — ἀξιούντες κτλ.] participium aor. παρελθόντες ut respondet participio aor. ὑπουργήσαντες, ita oppositum est plurimis istis participiis praes., quae praecedunt; iam cum ταῦτα ὑπουργήσαντες certo apodosi attribuenda sint, sequitur illa apodosi οὕτω παρελθόντας contineri. Nec fugit te, quam aptum initium capiat apodosis ab οὕτω, quo quadamtenus omnia, quae ante dicta sunt, comprehendantur; recto iudicio indicium praeterea figura asyndeti cum anaphora coniuncta est, qua vis dictionis egregie augetur: 'ita si (in pugnam) descenderitis, haec, quae quidem humanae sunt naturae, si suppeditaveritis, vincetis'. Sana igitur omnia inde ab οὕτω, καὶ ἐκείνοι quae praecedunt sensu male sana; attamen

medicina, ni fallor, in promptu, si modo quid illud καὶ sibi velit perspiciamus. μέγα φρονούντες correximus nostro iure; sequitur τοῖς ἔργοις facinora priora esse, quibus milites gloriari iubentur; pergere debebat orator: 'nunc etiam' vestrum esse putate pugnare; iam vero notio quae debet esse 'nunc etiam', cum in verbis ἀξιούντες δὲ μάχεσθαι non inveniatur, in καὶ ἐκείνοι latere patet: fuit igitur καὶ ἐκείνοις: (ut antea gloriosa facinora perfecistis, ita) 'cum istis quoque pugnare vestrum esse putate'. Qua leni correctura simul hiatus ἐκείνοι οὕτω tollitur. Dicat quispiam ad faciliorem verborum intellectum deesse temporis peracti notionem in priore membro μέγα φρονούντες τοῖς ἔργοις; neque ego quidem negaverim commodius atque planius inserto adiectivo τοῖς <πρότεροις> ἔργοις vel τοῖς <πρότερον> ἔργοις orationem progredi; sed talia fortasse oratori condonanda, qui nimis brevitati studeret (Keil).

15. verba male composuit sophista:

εἰ δέ τις { 1. ἀξιῶcas τοὺς μὲν . . . εἶναι } ὑποχωρήσει,
 { 2. αὐτὸς δὲ ὡς μηδενὸς ἄξιος se. ὦν }

cum exspectemus

εἰ δέ τις ἀξιῶcas { 1. τοὺς μὲν . . . εἶναι } ὑποχωρήσει.
 { 2. αὐτὸς δὲ . . . εἶναι }

Reiskius pro ὡς scribere voluit τοῦ; sed haud scio an optimum sit ὡς delere et εἶναι subaudire. — ἀτρώτους κτλ.] Xen. Anab. III 1, 23 οἱ δὲ ἄνδρες καὶ τρωτοὶ καὶ θνητοὶ μᾶλλον ἡμῶν, ἦν οἱ θεοὶ . . . νίκην ἡμῖν διδῶσιν. — τὸ ἔργον hoc loco non est pugnare ut antea, sed fugere. — ἐναντία οἷς βούλεται] Lysurg. ed. Rehd. 136, 31. — ἔμπαλιν = contra Herodot. II 19 τὰ ἔμπαλιν πεφυκέναι τῶν ἄλλων ποταμῶν. — δίχα δὲ διαιεθεῖς] Platon. legg. 919 b et imprimis Lys. II 33 ἀμφοτέρα δ' οὐ δυνήσονται, ἀμύνεσθαι τε καὶ φυλακὴν ἱκανὴν καταλιπεῖν; hoc loco proverbii πρὸς δύο οὐδ' Ἡρακλῆς ratio videtur haberi. — τῷ ἀναχωρεῖν] num τῷ<τ> ἀναχωρεῖν? — φυλάττειν = τηρεῖν ut apud Dem. And. Lys. alios; sententiam optime explicavit Reiskius: "num sic dedit sophista: φυλαττόμενος καταδείξει ταχέως καὶ τὸν . . . etc., periculum brevi pavescet et adversarium defendere non poterit vel ἀπαγορεύσει deficiet?" verba restituit Keilius.

16. τιτρώσκεσθαι ἢ κτλ.] Coniecturam in textum receptam Keilius nunc respuit: notionem q. e. ἀλίσκεσθαι non tam priori quam posteriori (cf. οὐς . . . ἀποφυγεῖν) periodi partί, quae incipit ab ἔπειτα, convenire; quare locum ita retractavit, ut μᾶλλον

intereidisse iudicaret: τιτρώκεσθαι < μᾶλλον > ἢ μάχεσθαι, nisi forte τιτρώκεσθαι < μᾶλλον > ἢ ἀμύνεσθαι praestaret. — ἐν οἷς = ἐν τῷ δεικνύναι τὰ γυμνά. — ad μέρος ταχυτήτος cf. Dem. ed. Rehd. ind. p. 105. — ad sententiam totam cf. Thuc. II 42, 4 καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἀμύνεσθαι παθεῖν δεῖν μᾶλλον ἡγησάμενοι ἢ ἐνδόντας σῶζεσθαι.

17. ad sententiam cf. Xen. Anab. III 1, 43.

18. cὺν εὐκλείᾳ] Lycurg. ed. Rehd. 150, 82. — verbis τὸν ἐπίλοιπον βίον sophista imitatus est verba τὸν ἐπίλοιπον χρόνον, quae modo dixerat. — ad sententiam cf. Lys. II 70 ἐτελεύτησαν δὲ τὸν βίον ὥσπερ χρὴ τοὺς ἀγαθοὺς ἀποθνήσκειν. τῇ μὲν γὰρ πατρίδι τὰ τροφεῖα ἀποδόντες κτλ.

19. verba ποῖαν ἄλλην ἀρετὴν vitio laborare putabat Reiskius et sic emendavit: ποῖαν ἄλλην < μείζω δόξαν ἢ τὴν ἐξ > ἀρετῆς; quo minime opus est; pro patria enim mori per se ipsum summa est virtus. ἀρετὴ hoc loco pluris habetur quam εὐγένεια; itaque in tabulis eorum, qui pro patria pugnantes ceciderunt, deest nomen patris: cf. ea quae Keilius in Herm. XX p. 341 sq. adnotavit. — δημοσίου τάφου] ante oculos sophistae est obversatus Lys. II 80; sed cum hic dicat καὶ γὰρ τοὶ θάπτονται δημοσίᾳ καὶ ἀγῶνες τίθενται ἐπ' αὐτοῖς ... ὡς ἀξίους ὄντας τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότας ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ τοὺς ἀθανάτους τιμᾶσθαι, noster, ut compar efficiat, sic composuit: δημοσίου τάφου ἀξιοῦνται. θυσίαι ἐπὶ τούτοις γίγνονται, ἀγῶνες ἐπὶ τούτοις τίθενται. Similia ubique ut Thuc. II 43, 2. — ἀθάνατον μνήμην] Thuc. II 64, 3; Isocr. IV 84; Lys. II 6, 24, 81; Hyper. epith. § 24, etc.

20. καθ' ὅσον ὑμῶν ἕκαστος ἰσχύει] cf. II 3; Dem. XVII 16 καθ' ὅσον δύναται; Lys. XIII 3 καθ' ὅσον ἕκαστος δύναται. — ad totum enuntiatum cf. Dem. III 6 παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν, quae est sollemnis foederum formula.

Quomodo verba ὑπιμνήσκω δὲ ὑμᾶς ὅτι καὶ τὰ ἱερὰ ὑμῖν καλὰ γέγονεν intelligam non video. Plane videntur superflua. An indicant partem quandam declamationis esse omissam? — Ad totum finem declamationis cf. Hyper. epith. § 30—34.

III.

Προτρεπτικὸς β.

1. σημείον idem est, quod Homerus II. M 243 οἰωνός vocat: εἰς οἰωνός ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. — οὐδὲ μὲ] post οὐδὲ subaudiendum est δεῖ, ex quo infinitivus μὴ — παρακελεύεσθαι pendet: dura sane ellipsis.

2. σπεύδοντα] Hom. II. Θ 293 τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν ὀτρύνεις; Isocr. IX 79 καὶ γὰρ ἐκεῖνοι (= οἱ θεαταί) παρακελεύονται τῶν δρομέων οὐ τοῖς ἀπολελειμμένοις, ἀλλὰ τοῖς περὶ τῆς νίκης ἀμιλλωμένοις. — ὅπου μερίστην καὶ τιμὴν] Thuc. I 15, 2 ὅθεν τις καὶ δύναμις . . . vel II 54, 5 ὃ τι ἄξιον καὶ εἰπεῖν.

3. τὸ ἀξίωμα τῶν προγόνων] verba ἀκοῦσαι — ὠφελήκει dispositionem eorum, quae sequuntur, continere patet; ergo ea, quae post ὁμοῦ leguntur, ad verba inde ab ἀσεβείας (§ 6) spectant, quibus beneficia ab Atheniensibus in Lacedaemonios collata enumerantur: iam vero, cum consentaneum sit dixisse auctorem beneficiorum acceptorum conscientia animos et superbiam Lacedaemoniorum comprimi, haec argumentationis evadit ratio: 'nihil vobis nocebo, si explicabo, quibus animis vos, quibus Lacedaemonii, qui vestrae magnanimitatis memoria premuntur, in pugnam descendatis'. Primo optutu patet verbis δι' ὑμᾶς beneficia Atheniensium significari; sequitur in antecedentibus latere notionem demissionis animorum Lacedaemoniorum; quod recte iam Jacobinus¹⁾ sensisse videtur, quippe qui ὁ μέτρον pro ὑμέτερον coniecit; quamquam, quod proposuit, ad litterarum formam magis quam ad sententiam excogitatum est; μικροψυχία quaedam Lacedaemoniis propter memoriam beneficiorum Atheniensium imputatur: ergo praefero ὁ μικρότερον δι' ὑμᾶς ἔχουσιν. Sententia nunc quidem recuperata: verba ipsa nondum sanata. Cum enim Atheniensium et Lacedaemoniorum res et condiciones adverbio ὁμοῦ arte inter se ab auctore coniuncta legantur, repetitae dictioni τὸ ἀξίωμα ante τῶν πολέμιων locum nullum esse patet. Vide num glossema ad simplex τὸ τῶν πολέμιων sit; lege igitur: καὶ τὸ ἀξίωμα τῶν προγόνων ὁμοῦ καὶ τὸ τῶν πολέμιων, ὁ μικρότερον δι' ὑμᾶς ἔχουσιν (Keil).

4. οἰκοῦσιν hoc loco et paulo post absolute est dictum, cum hoc quidem loco exspectemus ἄλλοτρίαν, ut habeamus, quod opponatur verbis ἐκ τῆς σφετέρας; eoque magis est mirum obiectum deesse, quod exempla auctoris obiectum addunt, ut Lys. II 17 οὐ . . . ἑτέρους ἐκβαλόντες τὴν ἄλλοτρίαν ᾤκησαν, ἀλλ' αὐτόχθονες ὄντες τὴν αὐτὴν ἐκέκτηντο καὶ μητέρα καὶ πατρίδα. — καὶ κατὰ τοῦτο id est κατὰ τὸ μὴ ἐξελάσαι καὶ ἐξελαθῆναι. — τὴν πατρίδα est obiectum ad ἔχετε, cum στέφανον ἀνδρείας et δικαιοσύνης sint nomina praedicativa; similiter dicit Lysurg. 50 στέφανον τῆς πατρίδος εἶναι τὰς ἐκείνων ψυχάς; Lys. II 66 πατρίδα τὴν ἀρετὴν ἡγησάμενοι.

¹⁾ Append. Obs. Miscell. ad Porsoni Adversaria pag. 327. ed. Lips. (attulit Orelli.).

5. μαρτύρια] Lycurg. 109 μαρτύρια τῆς ἀρετῆς; pro μαρτύρια Isoer. IV 68 τεκμήρια τῶν ἔργων et XIV 58 σημεία τῆς ἀρετῆς. — ὑποχωρήσαντες ἐκ τῆς πατρίδος] Isoer. XIV 57; IV 96, 99; Lys. II 33; Lycurg. 68. — similiter noster rem disposuit ac Thuc. II 36, 1 et 2 ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν προτόνων πρῶτον . . . (2) καὶ ἐκεῖνοί τε ἄξιοι ἐπαίνου καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ πατέρες ἡμῶν.

6. exclamatio ὦ Ζεῦ τε καὶ θεοί ad Demosthenis usum. — οὐδὲν γε τῶν αὐτῶν ποιοῦντες] Isoer. XII 162 οὐδὲν τούτων ἔπραττον ἀλλὰ πᾶν τοῦναντίον. — ὅτε ἀφίκετο] hoc loco sophista Aristoph. Lys. 1138 sqq. respexit:

εἶπ. ὦ Λάκωνες, πρὸς γὰρ ὑμᾶς τρέφομαι,
οὐκ ἴσθ' ὅτ' ἐλθὼν δεῦρο Περικλείδας ποτὲ
ὁ Λάκων Ἀθηναίων ἰκέτης καθέζετο
ἐπὶ τοῖσι βωμοῖς, ὡχρὸς ἐν φοινικίδι,
στρατιὰν προσαιτῶν; ἡ δὲ Μεσσήνη τότε
ὑμῖν ἐπέκειτο χῶ θεὸς κρίνων ἅμα·
ἐλθὼν δὲ σὺν ὀπλίταισι τετρακιςχιλίῳις
Κίμων ὄλην ἔσῳσε τὴν Λακεδαιμόνα.
ταυτὶ παθόντες τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ
δηοῦτε χώραν, ἧς ὑπ' εὔ πεπόνθατε.

Neque solum circumscripsit illius sententias sophista, sed etiam nonnulla verba recepit: velim conferas nostri ὅτε ἀφίκετο cum illius ὅτ' ἐλθὼν δεῦρο . . . καθέζετο; ἔχων φοινικίδα cum ἐν φοινικίδι; ἐπεκάλει βοηθῆσαι cum στρατιὰν προσαιτῶν; denique § 7 δηοῦσι τὴν ὑμετέραν cum δηοῦτε χώραν sc. Ἀθηναίων.

7. ad sententiam cf. Isoer. XIV 27. — σὺν ὅπλοις] Xen. Cyr. III 3, 54 ἰόντων εἰς μάχην σὺν ὅπλοις. — οὔτε θεοὺς οὔτε ἀνθρώπους αἰδοῦνται] Hom. Il. I 237 sqq. "Ἐκτωρ . . . οὐδέ τι τίει | ἀνέρας οὐδὲ θεοὺς; Platon. legg. 917 b οὔτε ἀνθρώπους αἰδούμενος οὔτε θεοὺς σεβόμενος; alia affert Maetzner ad Antiph. p. 146, ut Lys. XXXII 13, Xenoph. Hell. II 4, 21; cf. quoque Soph. ŌR 1424/26; Xen. Anab. III 2, 5; ad totam sententiam cf. Xen. Anab. III 2, 10. — verba εἰάν θεὸς θέλη proverbii vim habent. cf. Dem. ed Rehd. ind. p. 84.

8. ἀπὸ ἐστίας πατρώας] Lycurg. 131 οὐδ' ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἐστίας ἀμύνεσθαι τολμήσας. — πόλεως θεοί] Lys. IV 20 θεῶν τῶν τότε τὸ χωρίον ἐχόντων vel VI 28 τοὺς ἐνθάδε θεοὺς; VI 51 τῶν δὲ θεῶν, οὓς ἡμεῖς θεοὺς νομίζομεν καὶ θεραπεύοντες καὶ ἀγνεύοντες θύομεν καὶ προσευχόμεθα vel Dem. X 11 τοῖς ἐν τῇ

πόλει θεοῖς etc. — in hac sententia aliquid deesse iam Reiskius vidit, qui haec monuit: „Num αὐτοχθόνων, vel potius εὐσεβῶν interponendum est? Sin autem vulgata h. l. bene habet, tacite e praemissis erit τῶν κτείναντων repetendum: parentibus usi iis, qui iidem etiam soli huius primi cultores fuissent, sive a quibus vos secunda fortuna estis prognati, hi primum solum hoc satis et cultis, et oppidis et legibus habitabile reddiderunt. An euern Eltern habt ihr die ersten Anbauer des Landes. Sed magis placet εὐσεβῶν addi. Vestri maiores non fuerunt tam impii quam maiores Spartanorum.“ Hoc postremum rectissime indicavit Reiskius. Sed inest iam in toto contextu nec opus est addi. Desideramus aliquid, quod verbis κτείναντων φονέες opponatur, quo explicatur, quomodo illi iure terram acceperint. Neque enim illi, postquam κτείναντας interfecerunt, terram occupaverunt vi et armis, sed cum κτείναντες eorum essent parentes, τοκέων τυχόντες, ipsi autem illorum prognati, hereditate terram illam acceperunt, acceperunt per legem, fuerunt heredes parentum: inserendum igitur post ἀλλὰ puto vocem ut κληρονόμοι; itaque etiam eadem ac parentes ab eisdem deis, a quibus maiores, ad id tempus imploraverunt Athenienses et tum quoque implorent. Keilius vero non stat a mea parte: facilius enim putat esse sic transponere τῶν κτείναντων οὐ φονέες γενόμενοι, ἀλλὰ τοκέων τυχόντες; tum genitivus obiectivus τῶν κτείναντων per zeugma ad τοκέων τυχόντες trahendus est αὐτῶν, ut evadat constructio, quam vernacula lingua vocamus Genetiv des Objekts und des Prädikatsnomens; similis constructio invenitur Eurip. Phoen. 949-51 πικρὸν δ' Ἀδράκτω νόστον . . . θήκει . . . κλεινάς τε Θήβας; ad hoc zeugma vide quoque nostri I 3 τὰ κύματα καὶ τὴν χώραν ἡμῶν διαφθερῶν. — ὑμετέροις θεοῖς] Isocr. XII 92 θυσάμενοι τοῖς θεοῖς τοῖς ὑπ' ἐκείνων ἰδρυμένοις κτλ. et Dem. XVIII 184 εὐξαμένους καὶ θύσαντας τοῖς θεοῖς καὶ ἥρωι τοῖς κατέχουσι τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν τὴν Ἀθηναίων. — τὴν δίκην κύμαχον ἔχειν] Lys. II 10 τὸ δὲ δίκαιον ἔχοντες κύμαχον ἐνίκων μαχόμενοι; Isocr. XIV 40; Lys. II 12; Lyeurg. 82 etc. — θεῶν καὶ δαιμόνων] Platon. legg. 738 b θεῶν ἢ δαιμόνων etc.

9. ἔχθραν θέντες] Pind. Ol. VIII 114 μοῖρα νέμεσιν θέμεν; Lys. II 22 φανεράν ἔχθραν καταθέσθαι; Eurip. Hecub. 1211 χάριν θέσθαι. — κακοὶ τε καὶ ἀνάλκιδες ὄντες] Hom. Il. B 201 cὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ ἀνάλκις. — non opus est Reiskium sequi ἀπάτης in αἵτης commutantem; cf. Aeschyl. Pers. 93. — δαιμόνων ἐλαυνόμενοι] Dem. IX 54 μή τι δαιμόνιον τὰ πράγματα ἐλαύνη. — animadvertendum

est hoc loco dici δίκην δώκοντες et III 4 δώκοντες δίκας. — δειλίαν κτλ.] Isocr. IV 133 et imprimis VI 13 καὶ τοσαύτην ἡμῶν κατέγνωκασιν ἀνανδρίαν κτλ. — θεῶν τις κτλ.] Lys. VI 32 οὐ τῷ μὴ ἀδικεῖν πιστεύων, ἀλλ' ὑπὸ δαιμονίου τινὸς ἀγόμενος ἀνάγκης et contrarium apud Baechyl. XVII (XVIII) 41 ἡ θεὸς αὐτὸν ὁρμᾷ δίκας ἀδίκουσιν ὄφρα μήσεται.

10. ad sententiam cf. Xen. Anab. III 1, 42. — καταστήσεθε libri] num καταστήσεθε? — ὅτι ὑμεῖς κτλ.] Lysurg. 127 μὴ ἐπιανθάνεσθε . . . οἷων ἀνδρῶν ἔκγονοί ἐστε. — ἀποβάντας] Isocr. IV 86; 119; XII 195; Lys. II 21; Dem. IV 34 etc. — μυριάδας] Lys. II 20; quamquam Dem. IX 62 dicat τοὺς μὲν ἐκβαλόντες, τοὺς δ' ἀποκτείναντες κτλ. et Isocr. XIV 35 ὧν τοὺς μὲν ἀποκτείναντες τοὺς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐκβαλόντες etc., tamen hoc loco τοὺς μὲν inserere nolui respiciens ad Platon. legg. 922 d βασιθεύοντες ἰκανῶς ἐν νόμοις, οἳ δ' ἐν γῆρα κτλ., ubi post ἰκανῶς expectamus οἳ μὲν, et imprimis ad nostri II 5; cf. Keil ad Aristid. II. p. 436, 18. — περιυδόντες] expressit Lys. II 23 οἱ . . . πρόγονοι οὐ λογισμῷ ἰδόντες τοὺς ἐν πολέμῳ κινδύνους, ἀλλὰ νομίζοντες . . . οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων (cf. 24 ἀπήντων ὀλίγοι πρὸς πολλούς), ἀλλὰ τῇ αὐτῶν ἀρετῇ μᾶλλον ἐπίστευσαν, ita ut appareat Lesbinae conclamato Lysiae illo loco λογισμῷ ἰδόντες, quo in corrigendo viri docti certavere certantque, legisse περιυδόντες; vides unum Erdmanni υπεριδόντες ad geminam lectionem prope accedere; nam verum esse περιυδόντες patet (Keil). — ἀρετῇ πιστεύσαντες] Lys. II 23, II 50; Andoc. I 107 etc.

11. sophista pugnas non secundum temporum seriem enumerat, sed primum pugnas terrestres ad Marathonem et Plataeas, tum pugnas navales ante Artemisium et Salaminem imitatus Dem. de cor. 208 μὰ τοὺς Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν προγόνων καὶ τοὺς ἐμ Πλαταιαῖς παραταξαμένους καὶ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαντας καὶ τοὺς ἐπ' Ἀρτεμίσῳ (figura ὑστερον πρότερον). — σωτήρες ὀνομάζεσθαι] Dem. II 24, XV 22, XVIII 94; Lysurg. 42, 47; Andoc. I 107 etc.

12. ὧν τῆς νίκης τῶν ἄθλων ὅροι κτλ.] ὅρον πηγνύναι. vel ὅρος πέπηγε attice est dictum de cippo in terra fixo: ὅρος autem hoc loco pignus significat: "palos illos, qui figebantur in fundis vel ad domos oppigneratas, quas vendere non liceret; his cum palis comparat oppida in memoriam victoriarum ab Atheniensibus partarum condita (Reiskius). Constructio vero haec est: ὅροι τῶν ἄθλων, ἃ νικήσαντες τοὺς ἀγῶνας ἐκέκτησε,

πεπήγασιν πόλεις = εἰς πόλεις κτλ.: quasi pignora praemiorum, quae e victoria illorum certaminum consecuti estis, exstant urbes etc.; ad sententiam cf. Thuc. II 41, 4 μετὰ μεγάλων δὲ σημείων καὶ οὐ δὴ τοι ἀμάρτυρόν γε τὴν δύναμιν παρασχόμενοι τοῖς τε νῦν καὶ τοῖς ἔπειτα θαυμασθῆσόμεθα, καὶ οὐδὲν προσδεόμενοι οὔτε Ὅμηρου ἐπαινέτου οὔτε ὅστις ἔπει μὲν τὸ αὐτίκα τέρπει, τῶν δ' ἔργων τὴν ὑπόνοιαν ἢ ἀλήθεια βλάψει, ἀλλὰ πᾶσαν μὲν θάλασσαν καὶ γῆν ἐσβατόν τῇ ἡμετέρᾳ τόλμῃ καταναγκάσαντες γενέσθαι, πανταχοῦ δὲ μνημεῖα κακῶν τε καὶ αἰδίων αἰδία ξυγκατοικίσαντες; Isocr. XIV 58: (ἐν τῇ χώρᾳ) σημεία τῆς ἀρετῆς τῆς ὑμετέρας καὶ τῶν ἄλλων τῶν συναγωνισαμένων καταλείπεται; Dem. de cor. 299; Xen. Anab. III 1, 21; 2, 13: velim conferas quoque Tibull. II 5, 115 cum praemia belli ante suos currus oppida victa feret; Propert. IV 11, 12: quid profuit . . . famae pignora tanta meae?

13. Pessima perorationis tertiae declamationis est condicio; nimirum in hac volumen illud terminabatur, ex quo Lesbonactis orationes in collectionem minorum oratorum, qui dicuntur, a librario vel magistro quodam Byzantino transscriptae sunt; atqui voluminis pars extrema multifariam depravata ac vitiata erat, id quod saepe factum esse constat. Nectamen librorum pravam corrigendi sedulitatem verba experta sunt: nulla fere interpolatio vestigia apparent; quae deprehenduntur menda, non tam corrigentis sunt librarii quam male legentis et digerentis litteras traditas. Sed cum ceteris locis haud ita difficili opera singulas dictiones verisimilem in modum restituere possis, initium § 13 ita corruptum videtur, ut de recuperandis sophistae verbis iure desperaveris: quare satis habeo significare, quamnam sententiam nostro loco subfuisse iudicem: εὐξάμενοι . . . θεοῖς . . . οἱ ὑμῖν κατὰ τὸ εἶκος πλεον νεμουσιν ἢ τοῖς πολεμίοις, < οὕτω θαρροῦντες τῇ > εὐχῇ συμβάλλεσθ' (vel συμβάλλετ') ἀνοκίοις (cf. § 9) ἀνδράσιν. θαρρεῖτε δὲ καὶ ἴσα νεμόντων τῶν θεῶν κτλ. — Talia bona Aristides ed. Dind. tom. I p. 202, 8 quoque enumerat: καὶ γάρ ἵπποι καὶ βέλη καὶ νῆες καὶ ψέλια καὶ στρεπτοὶ καὶ κύνες καὶ πάντα χρήματα δῶρα τῆς τύχης ἐστὶ προκείμενα τοῖς κρείττοις καὶ πάντα ταῦτα ἢ νίκη παραδίδωαι. —

14. παρακελευσάμενοι κτλ.] Hom. II. B 362/3:

κρῖν' ἄνδρας κατὰ φύλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον,
ὥς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγη, φύλα δὲ φύλοις.

VITA.

Natus sum Iulius Fredericus Emilius Kiehr, Hermannii filius, matre Catharina e gente Weyand, Theodonevillae a. d. IX. Kal. Ian. anni MDCCCLXXXII. Fidem profiteor evangelicam. Litterarum primordiis in progymnasio Theodonevillano imbutus scholam Argentoratensem quam dicunt Realschule bei St. Johann adii, deinde gymnasium Altkirchiense, denique lyceum Columbariense: ubi postquam maturitatis testimonium assecutus sum, Argentoratum me contuli, ut philologiae et historiae studiis operam navarem. Docuerunt me viri doctissimi Bresslau, Hübschmann, Keil, Ludwig †, Meinecke (nunc Friburgensis), Michaelis, Neumann, Plasberg (nunc Rostochiensis), Preuner (nunc Berolinensis), Reitzenstein, Schwartz (nunc Gottingensis), Thraemer, Wiegand, Ziegler. Quibus viris pro multis in me meritis maximam gratiam semper habeo et imprimis Reitzensteinio et Keilio, qui ut sodalis essem seminarii philologici permiserunt. Hic vero ad hunc libellum condendum et adornandum plurima contulit.

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PA
4225
L47
1906
C.1
ROBA

